

Továbbra is a Bolyai keretében marad a katolikus iskola

Döntések útvesztőiben

Tanévnyitó a katolikus iskolában 2018-ban

Fotó: Karácsonyi Zsigmond (archív)

Aki azt remélte, hogy a megyei tanfelügyelőséggel ellentétben a tanügyminisztérium kedvező döntést hoz a marosvásárhelyi római katolikus iskola önállóságának a visszaállítása ügyében, tévednie kellett. Az ígért időponthoz képest jócskán megkésve, január 26-án kelt átiratában a szaktárca a megyei tanfelügyelőség vezetőtanácsának döntésével értett egyet, miszerint az iskola továbbra is a Bolyai Farkas Elméleti

Líceum keretében működhet. Szintén a tanfelügyelőség javaslatát fogadta el a tanügyi tárca a város iskolahálózatának egyéb átszervezési kérdéseit illetően is.

Bodolai Gyöngyi

(Folytatás a 2. oldalon)

A katolikus iskola maturandusait ünnepelték

A szalagavató ünnepség a hála pillanata, de ugyanakkor a reményé is, hangzott el a műsort vezető Mátyás Edina és Kovács Péter diákok köszöntőjében a Bolyai Farkas Elméleti Líceum hatáskörébe tartozó II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum szalagavató ünnepségén a Kultúrpalota nagytermét zsúfolásig megtöltő diákok, tanárok és szülők jelenlétében.

4.

A szülőföld lélegzetének friss levegője tartja meg az embert

Történelmi séta Székelykál ivóvízforrásához, a 170 évvel ezelőtt Maros-szentkirályon elhunyt Aranyosrákosi Székely Sándor unitárius püspöknek, A székelyek Erdélyben című eposz költőjének a bölcsője felé.

15.

Nyáron kezdődik Nemes Jeles László új filmjének forgatása

Várhatóan nyáron kezdődik az Oscar-díjas Saul fiát és a Napszállta című filmet is jegyző Nemes Jeles László új filmjének forgatása. A magyar-francia-német-brit koprodukcióban készülő, Ára című alkotáshoz jelenleg zajlik a szereplőválogatás.

17.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Visszanyaló kiberfagyji

Benedek István

Amiatt sopánkodott szerdán a kormányfő, hogy kénytelen lesz személyazonosságát cserélni a képviselőházat kedden ért kibertámadás következtében, aminek nyomán az említett dokumentuma másnap már közzé is lett téve, más politikusokéval együtt, a sötét weben. Ha a felelőst keresi a támadásért, nem kell messzire mennie, és bár nem valószínű, hogy e miatt az ügy miatt venné a kalapját, egy normálisan működő országban nem maradna más választása.

Első látásra röhejes, hogy az ország egyik legfontosabb intézményének, a képviselőháznak feltörtek az informatikai rendszerét, és egy rakás dokumentumot ellopnak onnan. Azt sem tudni pontosan, hogy mennyit, mert az úgyről szóló sajtóhírekben a megzenésített adatmennyiséget illető adatok között nagyságrendbeli eltérések vannak. Ez lehetett sima elírás is, de ha mindegyik forrás pontos, akkor maguk az illetékesek sincsenek tisztában vele, hogy mihez is fértek hozzá a támadók. A hír láttán valószínűleg nem csak a hazai biztonsági szakértők haja állhatott az égnek, tekintve, hogy szép hazánk az észak-atlanti szövetség egyik olyan tagállama, ahol csúcskategóriás amerikai fegyverzet van használatban, és újabb komoly fegyverrendszerek beszerzéséről zajlanak tárgyalások. Tehát az ezekben az ügyekben is érintett képviselőházban jócskán fordulhattak meg olyan adatok, amikért a szomszédban zajló háború frontjának túloldalán aranyban fizetnének. Ehhez képest lepkeszellentéssel sem ér fel, ha a kormányfő nevével visszaélve valaki vesz hitelre egy hűtőszekrényt.

(Folytatás a 3. oldalon)

CCCCCCCCCCCC

FEBRUÁR

2., péntek
A Nap kel
7 óra 45 perckor,
lenyugszik
17 óra 27 perckor.
Az év 33. napja,
hátravan 333 nap.

✦ *Isten éltesse!*

Ma **KAROLINA** és **AIDA**,
holnap **BALÁZS** napja.
BALÁZS: latin családnévből
ered, jelentése ismeretlen.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2024. február 1.

1 EUR	4,9747
1 USD	4,6088
100 HUF	1,2972
1 g ARANY	301,4387

IDŐJÁRÁS

Változékony
Hőmérséklet:
max. 5 °C
min. -3 °C

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	35, 7, 15, 23, 26 + 8	NOROC PLUS: 2 5 7 8 8 5
LOTO 40	9, 32, 15, 28, 5, 31	SUPER NOROC: 9 5 4 3 0 1
100	30, 8, 19, 2, 6, 35	NOROC: 1 0 6 7 4 2 7

Megyei hírek

Szalagavató ünnepség

Február 2-án, ma 16 órától tartják a Bolyai Farkas Elméleti Líceum szalagavató ünnepségét a Marosvásárhelyi Nemzeti Színházban.

Ökonegyedet terveznek a Tudorba

Marosvásárhely lett a bukaresti francia nagykövetség által 2023-ban ötödik alkalommal megszervezett Fenntartható város elnevezésű verseny győztese az Ökonegyed Marosvásárhelyen című projekttel. A terv az 1918. December 1. út, a Pandúrok útja, az Arató utca, a Predeal, a Moldova és a Bazsalikom utca, valamint a Poklos-patak által közrezárt területet foglalja magába. A projekt célja a városrész megújítása fenntartható fejlesztés által, végül pedig az életminőség javítása. A folyamat szerves körü együtműködésen alapul a polgármesteri hivatal, a lakók képviselői, továbbá a közintézmények, egyetemek, helyi szakértők, vállalkozók és a civil társadalom között – tette közzé a polgármesteri hivatal.

Házasság hete Szovátán

A szovátai református egyházközség szervezésében február 2–11. között zajlik a Házasság hete rendezvénysorozat a református templomban és a gyülekezeti teremben. Február 2-án, pénteken 18 órakor Uzsaly né dr. Pécsi Rita neveléskutató, tanár Férfiak és nők teremtette – hasonlóságaink és különbözőségeink című előadását lehet meghallgatni. 8-án, csütörtökön 18 órakor házasságbibliát tartanak, 9-én, pénteken ugyanebben az időpontban Társas utazás – szakaszok a házasságban címmel tart előadást Vargáné Fazakas Gabriella tanítónő és Varga Zoltán lelképásztor, szupervízor. 10-én, szombaton 18 órakor dr. Kiss Jenő teológiai professzor Intimitás és megbízhatóság címmel értekeznek. A program a 11-én, vasárnap 11 órakor kezdődő családi, alternatív istentisztelettel ér véget. A rendezvényekre felekezettől függetlenül minden érdeklődőt várnak.

Lomtalanítás Marosvásárhelyen

Marosvásárhelyen február 5-én kezdődik a lomtalanítás. Az eldobandó tárgyakat főlegesen hamarabb kidobni, mert elszállításukat csak ekkor kezdik el. A polgármesteri hivatal felhívja a figyelmet, hogy a helyi rendőrség ellenőrzi a helyszíneket, és bírságot. A lomtalanítás során régi bútorokat, matracokat, képketeket, állatketeceteket, játékokat, ajtókat, ablakokat, tükröket, szőnyegeteket és ablakrácsokat gyűjtenek össze. Az elektronikai hulladékot (például tévékészülékeket) vagy a háztartási gépeket ez alkalommal nem szabad kihelyezni, ezeket más akciók keretében gyűjtik össze. A konténerek kihelyezésének időpontjáról időben tájékoztatják a lakosságot.

Jégdiszko

Február 3-án és 4-én 21 órától ismét jégdiszko lesz a marosvásárhelyi műjégpályán. A zenét DJ. Andris szolgáltatja, egy jegy ára 25 lej. Korcsolyabérlésre és -fenésre is lehetőség van.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Döntések útvesztőiben

(Folytatás az 1. oldalról)

A történetekről dr. Tamási Zsolt Józsefet, a felszámolt katolikus iskola volt igazgatóját, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum aligazgatóját kérdeztük, aki elmondta, hogy idei első ülésén a helyi tanács azért nem fogadta el a tanfelügyelőségnek a 2024–25-ös tanév iskolahálózatára vonatkozó javaslatát, mivel a helyi tanács által decemberben kért módosításokból (a katolikus iskola önállósága, a szakiskolák átszervezése...) semmit sem hagytak jóvá.

– A történetek a katolikus iskola jelenlegi helyzetét érdemben nem érintik. Van ugyanis az önkormányzat részéről egy kezdeményezésünk augusztusból, amit a prefektus megtámasztott, ezért fel van függesztve. Nem lehet a szétválasztásról dönteni semmi-

Dr. Tamási Zsolt József

lyen formában, amíg az a per nem jár le. Ha a per lejár, és határidőn túl, akkor az igazságügyi szerv döntését

vége kell hajtani, tehát újra kell kezdeni vagy folytatni lehet ezt a történetet. Ebben a helyzetben a minisztériumnak is nehéz lett volna az önkormányzat javára dönteni, mivel annak javaslata prefektusi per alatt van. Ezért nem túl „extra”, ami történt, és ezért is nem fogadta el a tanács a tanfelügyelőség által javasolt iskolahálózatot. Azzal ugyanis, hogy az iskolahálózat elfogadása elmaradt, ezt majd a minisztérium kell a hatályos módszertan szerint elfogadja, illetve amennyiben a 2024–25-ös tanév kezdete előtt, a peres eljárások után az iskola újraalapítása megtörténhet, az csak minisztériumi döntéssel valósulhat meg, s kerülhet be az iskolahálózatba külön önkormányzati döntés nélkül.

Magyar és román futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Február 2., péntek:

- * 17.00 óra: Botosáni FC – Jászvásári CSM Politehnica (Szuperliga, 24. forduló)
- * 20.00 óra: Universitatea 1948 Craiova – Bukaresti Dinamo 1948 (Szuperliga, 24. forduló)
- * 21.00 óra: MTK Budapest – Újpest FC (NB I, 18. forduló)

Február 3., szombat:

- * 13.30 óra: Zalaggerszegi TE FC – Fehérvár FC (NB I, 18. forduló)
- * 16.00 óra: Kisvárdai Master Good – Ferencvárosi TC (NB I, 18. forduló)
- * 17.00 óra: Petrolul 52 Ploiești – Kolozsvári CFR 1907 (Szuperliga, 24. forduló)
- * 18.30 óra: Debreceni VSC – Diósgyőri VTK (NB I, 18. forduló)
- * 20.00 óra: Bukaresti Rapid 1923 – Galaci Suporter Club Oțelul (Szuperliga, 24. forduló)

Február 4., vasárnap:

- * 13.00 óra: Kolozsvári FCU – Aradi UTA (Szuperliga, 24. forduló)
- * 15.30 óra: Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – CSU Craiova (Szuperliga, 24. forduló)
- * 16.00 óra: Mezőkövesd Zsóry FC – Kecskeméti TE (NB I, 18. forduló)
- * 18.30 óra: Paksi FC – Puskás Akadémia FC (NB I, 18. forduló)

Február 5., hétfő:

- * 17.00 óra: FC Voluntari – Nagyszebeni Hermannstadt (Szuperliga, 24. forduló)
- * 20.00 óra: Bukaresti FCSB – Konstancai FCV Farul (Szuperliga, 24. forduló)

A román Szuperliga mérkőzéseit a DigiSport, a Prima Sport és az Orange Sport, a magyar NB I-es találkozókat az M4 Sport vagy az M4 Sport+ közvetíti.

RENDEZVÉNYEK

Disznótoros fesztivál Mezőbádon

Február 3-án, szombaton 7 órától a Pro Band Egyesület, a mezőbádoni RMDSZ-kerület és a Székely Gazdaszervezetek Egyesülete a község polgármesteri hivatalának udvarán első alkalommal szervez disznótoros fesztivált, vagyis hagyományos disznóvágást. A rendezvényen traktoros felvonulás, helyi termékek vására, szakmai kerekasztal-beszélgetés is lesz, ahol egyebek mellett a sertésenyésztésről és -feldolgozásról, a sertésenyésztési támogatásról is szó lesz. A részt vevő csoportok reggel 7 és 8 óra között foglalják el standjaikat. A traktoros felvonulás és a hívogató után a helyi termékek vására 9.30-kor nyílik meg. 10.20-tól lesz a drónbemutató, ezután a fametszésről lesz szó, majd a szakmai megbeszélés következik a sertésenyésztésről, illetve az állattenyésztőknek szánt támogatásokról. Az ünnepélyes megnyitót 13.50-re tervezték, utána sor kerül a csapatok munkájának értékelésére. Időközben a helyszínen felállított színpadon kultúrőr lesz. Az eredményhirdetés 15 óra körül várható.

Farsangi gyermekfolknep

Az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány és a Világlo Egyesület felcsiki farsangi gyermekfolknepre hívja az óvodás és kisiskolás korosztályú gyermekeket, sok móka, nevetés, játék, kézművesség, mese, tánc és jó muzsika várja őket. A népi gyermekjátékok és a táncot Rigományi Lajos és Kinga vezeti, muzsikál a Kedves zenekar. A rendezvényre az alapítvány marosvásárhelyi, Sáros utca 1. szám alatti Bartók termében február 4-én, vasárnap kerül sor. 10-től 13 óráig az óvodásokat, 15-től 18 óráig a kisiskolásokat várják.

Tárlatvezetés a Bernády Házban

Február 2-án, ma 16 órától a marosvásárhelyi Bernády Házban Szárhegy és Szárhegy. Támpontok a kiállításon bemutatott kortárs művek értelmezéséhez címmel Ungvári-Zrínyi Kata műkritikus tart tárlatvezetést. A tárlat a szárhegyi művésztelep fél évszázados évfordulója alkalmából szervezett négy tavalyi alkotótábor termését mu-

latja be 29 romániai, magyarországi, mongóliai, ghánai vizuális művész alkotásaival.

Hejehuja vigalom – a Maros Művészegyüttes farsangi előadása

Az új esztendő legmókásabb időszakában, a farsangban a játékok és vidámságot, a fonók hangulatát, a meséket, az alakoskodást, tréfálkozást idézi fel a Maros Művészegyüttes, és búcsúztatja a telet. A humoros, fergeteges műsorban az autentikus néptáncokat a farsangi népszokásokkal, hagyományokkal ötvözik. Tánckarvezetők: Kovács Szabolcs-Zoltán és Káslér Magda. Zenekarvezető Moldován-Horváth István. A Hejehuja vigalom című előadásra február 12-én 19 órakor kerül sor az együttes előadótermében. Előzetes helyfoglalás a 0757-059-594-es telefonszámon.

Felragyog neked a Krisztus!

Az Ébresztő téli sorozatának utolsó részét Felragyog neked a Krisztus! címmel Marosvásárhelyen, a Mihai Eminescu Ifjúsági Házban tartják meg február 10-én 9.30 órakor. Az igei üzenetet Szénégető István plébános tolmácsolja. Részt vesz a Fialok Krisztusért közösség dicsőítő csapata, továbbá Liskai Áron, aki Istennel kapcsolatos tapasztalatait osztja meg a hallgatósággal. A rendezvény 13.30 órakor éri véget, gyereklégyelet is lesz.

Nyomkereső túra

A Marosvásárhelyi Erdélyi Kárpát-Egyesület február 3-án, szombaton tartja a már hagyományossá vált nyomkereső túráját. Találkozó szombaton délelőtt 9:30-kor a Kishegyező utca elején. Útvonal: Csereerdő – Vácmany-tető – Hagymásbodon a nyáradmente felőli mellékgerincen – Kishegyező fölötti kilátó és visszaérkezés a kiindulóponthoz. A tavalyi útvonalhoz hasonlóan a résztvevők idén is egy megközelítőleg 14-15 km-es körtúrára számíthatnak. Szombatra borongós, száraz időt, -5, +5 °C közötti hőmérsékletet jósolnak, nagy valószínűséggel csapadék nem lesz addig. A Vácmany-tető szomszédságában nagyobb pihenőt tartanak, ott süttögetésre is sor kerül, ennek megfelelően pakoljanak a hátizsákba, és a jókedvet se hagyják otthon! Részletek a 0755-052-774-es telefonszámon.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujas.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Ciolacu arra számít, hogy Romániát kártérítésre kötelezik a meghíúsult verespataki bányaprojekt miatt

Marcel Ciolacu miniszterelnök arra számít, hogy Romániát kártérítésre kötelezik abban a perben, amelyet a kanadai Gabriel Resources vállalat indított ellene a verespataki bányaprojekt meghíúsulása miatt – derült ki a politikai csütörtöki sajtónyilatkozatából.

„Már megszoktam, hogy miniszterelnökként nekem nyújtják be a számlát a mások által elkövetett ostobaságokért” – idézte az Agerpres hírügynökség Ciolacu sajtótájékoztatóján tett kijelentését. A politikus hozzátette: éppen a csütörtöki kormányülésen döntöttek arról, hogy egy ügyvédi irodát bízzanak meg a román állam jogi képviselével a Pfizer gyógyszeripari cég Románia által megrendelt, de később visszautasított vakcináival kapcsolatos perben.

A verespataki bányaprojekt meghíúsulása miatt indított per kapcsán Ciolacu bejelentette: február 10-ig várható, hogy megszületik a jogerős ítélet, ezért a szerdai kormányülésen megkérte az illetékeket, gyűjtsenek össze minden információt, kérjék ki az összes adatot az ügygel foglalkozó ügyvédektől, hogy „a románok megtudhassák az igazságot”.

Azt is elmondta, hogy a kártérítés kifizetéséről tárgyalni készülnek a kanadaiakkal a jogerős döntés után. „Nyilvánosságra fogom hozni az összes

dokumentumot, visszaélést, politikai és adminisztratív döntést, amelyek oda vezettek, hogy Románia elveszítse ezt a pert, így a romániaiak tisztában lesznek azzal, ki a vétkes ebben az ügyben” – jelentette ki Marcel Ciolacu.

A Gabriel Resources, a Rosia Montana Gold Corporation (RMGC) fő részvényese 2017-ben indított kártérítési eljárást Románia ellen a Világbankhoz tartozó nemzetközi fórumon, a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központjánál (ICSID), arra hivatkozva, hogy több milliárd dolláros veszteséget szenvedett, amiért a román hatóságok – miután 1997-ben bányászati célú koncesszióba adták a területet – a környezetvédők tüntetéseinek hatására végül mégsem tették lehetővé a külszíni ciántechnológiás aranybánya megnyitását az erdélyi Verespatakon.

Az Erdélyi-érchegeységben, Verespatakon és környékén az RMGC Európa legnagyobb külszíni aranybányáját szándékozta megnyitni, ahol ciántechnológiával bányásztak volna ki 330 tonna aranyat és 1600 tonna ezüstöt. 2013-ban nagyszabású tüntetések robbantak ki a beruházás ellen Romániában, ezért a parlament 2014-ben elutasította az aranybánya-beruházást elősegítő törvénytervezetet.

A bukaresti média felidézte: 2016-ban a Dacian Cioloș vezette szakértői kormány kérte az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetét (UNESCO) hogy az ókori aranybányászatról híres Verespatakot nyilvánítsa a világörökség részévé. Bár az azt követő szociáldemokrata (PSD) kormányok – éppen a kártérítési pertől tartva – megpróbálták kihátrálni a világörökségi procedúrától, 2020-ban Ludovic Orban liberális kormánya újraindította az eljárást az UNESCO-nál, amely 2021-ben Verespatakot és környékét is a világörökségi helyszínek közé sorolta, és egyidejűleg felvette a veszélyeztetett világörökségi listára is, amíg a kitermelés miatt az épségét fenyegető veszélyek el nem hárulnak.

Dacian Cioloș volt miniszterelnök csütörtökön közösségi oldalán reagált az öt évtizedes vádakra, azt állítva, hogy Romániának most nem a „törvénytelen kitermelés megakadályozása”, hanem a Victor Ponta vezette (2012–2015) szociáldemokrata kormány felelőtlen ígéretei miatt kell több milliárd dolláros kártérítést fizetnie. Szerinte Verespatakból a PSD és holdudvara akart hasznot húzni, most pedig másokra próbálja kenni a közpénzekből kifizetendő kártérítés felölősségét. (MTI)

Orosz hatóság: Patriot rakétát használtak az ukrán foglyokat szállító gép ellen

Az amerikai Patriot rendszer MIM-104A típusú irányított légvédelmi rakétáját használta az ukrán hadifoglyokat szállító orosz Il-76-os repülőgép lelövésére az ukrán hadsereg – foglalt állást csütörtökön az orosz Nyomozó Bizottság (SZK).

„A nyomozás során elvégzett szakértői vizsgálat következtetése szerint a helyszínen fellelt szilánkok a szerkezeti, geometriai jellemzőik és a rendelkezésre álló jelölések alapján a Patriot komplexum MIM-104A típusú légvédelmi irányított rakéta tervezési elemei” – áll az SZK által kiadott tájékoztatóban.

Az orosz védelmi minisztérium szerint január 24-én az oroszországi Belgorod megye légtérében az ukrán fél lőtte le az orosz légierő Il-76-os katonai szállító repülőgépét, amely 65 ukrán foglyot szállított hadifogolycserére. Velük együtt a gépen utazó három orosz kísérő tiszt és a személyzet hat tagja is életét veszítette. Megállapították, hogy a gépre két légvédelmi rakétát indítottak Harkiv megye ukrán ellenőrzés alatt álló részéről, Lipci településről.

A csütörtöki hivatalos beszámoló szerint a repülőgép lezuhanása helyszínének vizsgálata során a szakértők két rakéta törzsrésze és mechanizmusa 116, angol nyelvű feliratokkal és jelölésekkel ellátott darabját találták meg.

A tárgyakon a szakértői vizsgálat hexogén nyomait mutatta ki, akár 10 százalékot elérő oktogén szennyeződéssel, ami az SZK szerint külföldön gyártott robbanóanyagokra jellemző. A hatóság hozzátette, hogy a terrortámadás címen indított büntetőügyben a nyomozás folyamatban van.

Az orosz parlament alsóháza (Állami Duma) csütörtöki plenáris ülésén felhívással fordult az amerikai kongresszushoz, amelyben sürgette a „kijevi rezsim” terroristának minősítését és támogatásának megszüntetését, valamint segítséget kért a „terrorcselekmény” közvetlen elkövetőinek bíróság elé állításához. A dokumentum szerzői közölték: az Il-76-ost amerikai

gyártmányú Patriot légvédelmi rakétarendszer alkalmazásával semmisítették meg, és a történetet „szándékos és tudatos gyilkosságnak” minősítették, rámutatva, hogy az orosz-ukrán fogolycseréről és a fogolyszállítás útvonaláról előzetesen megállapodtak a felek.

A felhívás szerint nem ez volt az első eset, hogy Kijev „kegyetlenül lemészárolja fogságban lévő katonáit”. A duma emlígetett arra, hogy 2022. július 29-én amerikai HIMARS rakétavetővel mérték csapást a donyecki régióban lévő olivkai börtönre, aminek következtében több mint ötven ukrán katona életét veszítette, több mint 70-en pedig megsebesültek. Kitértek arra is, hogy számos esetben használtak amerikai fegyvereket civilek elleni szándékos támadáshoz.

Dmitrij Peszkov orosz elnöki szóvivő csütörtökön újságíróknak azt mondta, hogy a nyugati országok nem hajlandók részt venni az Il-76-os lelövésének nemzetközi vizsgálatában, mert attól félnek, hogy kiderülne az érintettségük. Ugyanakkor említést tett arról is, hogy Európában egyesek „papírt kérnek” a lehetőség megfontolásához.

„Senki sem lesz közülük érdekelt abban, hogy lefolytassák a vizsgálatot, és önmagukra bukkanjanak” – mondta a Kreml szóvivője.

Peszkov szerint a Nyugat immár „közvetlen résztvevője ennek a fegyveres konfliktusnak”.

Vlagyimir Putyin orosz elnök szerdán kijelentette: Moszkva ragaszkodik ahhoz, hogy az Il-76-os ügyében nemzetközi vizsgálatot folytassanak le.

„Az amerikai állampolgároknak tudniuk kell, hogy mire használják a pénzüket. Biden és csapata bűnrészessé tette az amerikaiakat egy véres tragédiában” – írta Marija Zaharova orosz külügyi szóvivő csütörtöki Telegram-bejegyzésében az SZK közleményét és az orosz alsóház felhívását kommentálva. (MTI)

Ország – világ

Idén is indulnak zarándok-vonatok a csíksomlyói búcsúba

Idén is elindul a Boldogasszony és a Misszió zarándokvonat a Misszió Tours Utazási Iroda és a MÁV-Start közös szervezésében a csíksomlyói pünkösdi búcsúba – közölték a szervezők csütörtökön Budapesten, sajtótájékoztatón. Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára az eseményen kiemelte: a csíksomlyói zarándoklat egyszerűen mutatja a magyar nemzet egységét és a keresztény tanítás szükségességét. A csíksomlyói búcsú válasz azokra a támadásokra, amelyek szerte a világon érik a nemzeteket, a kereszténységet és a teremtett világ évezredek óta elfogadott törvényeit – mondta az államtitkár. Felföldi László pécsi megyés püspök arról beszélt: soha nem volt úton olyan sok ember, mint manapság, de egészen más az idő szorításában rohamni, mint zarándokolni. A zarándok ugyanis időt ad önmagának, a másik embernek, akivel együtt zarándokol, a csendnek és Istennek. (MTI)

Megerősítik a képviselőház biztonsági rendszerét

Megerősítik a képviselőház valamennyi biztonsági rendszerét, hogy növeljék a kibertámadásokkal szembeni ellenálló képességüket – jelentette ki csütörtökön az alsóház ügyvivő elnöke, Alfred Simonis a képviselőház adatbázisa elleni keddi kibertámadás kapcsán beszélt erről. Mint elmondta, megvitatták a témát az alsóház illetékes szakembereivel, és megfogják erősíteni a biztonsági rendszereket, hogy legyenek ellenállóbbak az ilyen támadásokkal szemben. Az ügyvivő házelnök hozzátette, a hackerek olykor megtalálják a módját, hogy kijátsszák a biztonsági rendszereket, és ez világszerte előfordul, „még a NASA-nál is”. (Agerpres)

Ismét tüntettek az egészségügyi szakszervezetek

Újabb tüntetéseket szerveztek csütörtökön, és továbbra is általános sztrájkkal fenyegetnek az egészségügyi szakszervezetek, amelyek 20-30 százalékos béremelést követelnek, és a kormány takarékosági intézkedéseit által megvont vagy visszanyesett pótlékok folyósítását, a létszámstop feloldását sürgetik. Alexandru Rafila egészségügyi miniszter csütörtökön úgy nyilatkozott, hogy a tüntetők által felvetett problémák legnagyobb részét rövidesen megoldják, „közel állnak a megegyezéshez”. Hozzátette, hogy először az egészségügyben dolgozó irodai személyzet, „valóban nagyon alacsony béreit” akarják megemelni, ezt követően pedig „megoldást kell találni” az ágazati berfejlesztésre is. (MTI)

Egyhangú megállapodás az Ukrajnának szánt támogatásról

Megállapodás született a 27 európai uniós tagállam között az Ukrajnának szánt 50 milliárd eurós pénzügyi támogatásról – jelentette be Charles Michel, az Európai Tanács elnöke az X közösségi oldalon csütörtökön. Mind a 27 tagállami vezető egyetértett az összeggel Ukrajna számára az Európai Unió költségvetésén belül – írta Charles Michel. A megállapodás rögzíti Ukrajna szilárd, hosszú távú és kiszámítható finanszírozását – emelte ki a tagországok állam-, illetve kormányfői tömörítő Európai Tanács elnöke. (MTI)

Visszanyaló kiberfagy

(Folytatás az 1. oldalról)

Az ügy feletti poénkodás a nyilatkozót és értelmi szintjét mindennél jobban minősíti, ráadásul a biztonsági résért pont ő a felelős, amit sikerült lelepleznie úgy, hogy csak jó balkáni szokásrend szerint hátrítani igyekezett. A biztonsági kockázatok fényében nem enyhén bicskanyitogató tény, hogy miközben a hazának van az adófizetők pénzéből fenntartott, pontosan az idevágó kiberbiztonsági feladatok ellátására szolgáló intézménye, a képviselőház külsős céget bíz meg ezekkel a biztonsági szolgáltatásokkal. Mint az egyik hírportál még aznap kiderítette, ez már közel egy évtizede zajlik így. Legutóbb 2022 augusztusában vásároltak így biztonsági felszerelést, majd még szerződtek karbantartásra is, összesen mintegy millió lej értékben. És miközben a szakterületen komoly hírnevet szerzett cégek vannak az országban, ezekkel a beszerzésekkel sikerült megtalálni egy olyan vállalkozást, amely az ugyanazon a hírportálon közzétett üzleti adatai szerint becsületesen tűnik, csak épp nem az eget ostromolja a szakértelmével. Amikor a szerződést megkötötték ezzel a céggel, pont a kormányfő volt a képviselőház elnöke, és elejtett egy megjegyzést, miszerint az egyik hivatali elődje döntött úgy, hogy külső szolgáltatót kell megbízni a kiberbiztonsági feladatokkal. És ez egyben annak a beismerése is, hogy ő maga házelnök minőségében változtatatható volt a szokáson. Most nem kéne személyit cserélnie, de ha a biztonsági kockázatokat így kezeli, egy normális országban munkaszerződést, azt illene.

A közösségimédia-cégek vezetőit vonták kérdőre az amerikai kongresszusban

A közösségi médiumok „kezén vér szárad” – fogalmazott Lindsey Graham szenátor szerdán a Facebook, az Instagram, a TikTok, az X, a Snapchat és a Discord közösségi médiumokat üzemeltető vállalatok vezérigazgatóinak indulatoktól sem mentes kongresszusi meghallgatásán Washingtonban.

Lindsey Graham republikánus szenátor az Instagramot és Facebookot üzemeltető Meta elnök-vezérigazgatójához intézve szavait úgy fogalmazott, tisztában van azzal, hogy nem célzatosan tesz ez, de a cég „terméke embereket öl meg”.

A politikus többek között utalt arra a tragikus esetre, amelyben egy 17 éves fiatal, egy dél-karolinai választott képviselő fia a közelmúltban öngyilkosságot követett el egy, az Instagramon működő zsarolócsoporthoz tartozó miatt.

Arra is felhívta a figyelmet, hogy miközben a kongresszus jogalkotási lépésekkel korlátozza a dohány- és alkohol-fogyasztást, valamint szabályozza a fegyverbirtoklást, addig a közösségi médiumok törvényes védelmet élveznek a felelősségre vonás alól.

Dick Durbin demokrata szenátor, a felsőház jogi bizottságának elnöke statisztikákat idézve azzal szembesítette a cégvezetőket, hogy a fiatalok szexuális jellegű zsarolása, az úgynevezett „sex-tortion”, amelyben bűnözők fiataloktól fotókat és videókat csalnak ki, az elmúlt évben ugrásszerűen megnövekedett.

A meghallgatáson republikánus és demokrata szenátorok egyaránt kérdéseket tettek fel a közösségi médiumok vezetőinek gyerekek internetes platformokon tapasztalható szexuális kizsákmányolá-

sáról, illetve a gyermekek védelmében tett lépéseikről, ami időnként éles szóváltásokhoz vezetett.

Mark Zuckerberg, a Meta vezérigazgatója, Josh Hawley republikánus szenátor kérdéseire reagálva az áldozatok hozzátartozói felé fordulva bocsánatot kért mindenért, amin a családoknak keresztül kellett menniük. Emellett beszámolt arról, hogy vállalata az elmúlt 8 évben mintegy 30 olyan eszközt és forrást bocsátott a szülők rendelkezésére, amelyek segítséget nyújtanak, hogy gyermekük közösségimédia-használatát korlátozzák.

Ugyanakkor úgy vélte, hogy a mentális egészség egy komplex kérdés, és tudományos kutatásokra hivatkozva azt állította, hogy nincs okozati összefüggés a fiatalok közösségimédia-használatával és a rossz mentális állapotuk között. (MTI)

Hála és remény

A katolikus iskola maturandusait ünnepelték

Bodolai Gyöngyi

A szalagavató ünnepség a hála pillanata, de ugyanakkor a reményé is, hangzott el a műsort vezető *Mátyás Edina* és *Kovács Péter* diákok köszöntőjében a Bolyai Farkas Elméleti Líceum hatáskörébe tartozó II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum szalagavató ünnepségén a Kultúrpalota nagytermet zsúfolásig megtöltő diákok, tanárok és szülők jelenlétében.

Valete, azaz élj boldogul! „Kapaszkodj Istenbe, mint a madár: amikor énekel, remeg alatta az ág, de tudja, hogy tud repülni” – Bosco Szent János gondolatát idézve adta áldását a végzős diákokra *Tuzson Attila* iskolalelkész.

Jó döntéseket kell hoznotok, és küzdenetek kell a megvalósításukért – tanácsolta a maturandusoknak, akik a felnőtté válás jelképét, a szalagot fogják viselni, *Hajdú Zoltán*, a Bolyai Farkas iskola igazgatója. Beszédében Vörösmarty Mihály szavait idézte: „Gondolj merészet és nagyot, és tedd rá életedet”, majd egy szimbolikus történetet osztott meg a kitarítás fontosságáról.

„Szalagavatónk helyszíne az a terem, amely szépsége mellett szimbóluma is a városnak, hiszen rendszerek változása közben is évszázados jelenlétünk jelképeit viseli. Egy olyan nemzedék hagyja el az iskolát, amelyik érti és tudja, hogy mit jelent rendszerváltozások alatt is őrizni az értéket, a közösség hagyományait. Vannak közöttük, akik öt intézmény diákjaiként a sorozatos rendszerváltások tanúi voltak ugyanabban az épületben, és a megmaradás szívós következetességével, hol nyíltan, vagy csak szívükben rákócskizként nőttek fel és lettek nagykorúvá. A sok élmény, a közösen eltöltött idő, tanórák, szünetek, kirándulások, vakációk, versenyek, fellépések, minden, ami titeket egymáshoz és az iskolához kötött, tudatos, keresztény, magyar és öntudatos rákócskizást tett. Az iskolásélet rövidesen véget ér..., de legyetek még diákok itt, vagy öregdiákok, mindig várunk vissza, hogy együtt, közösen ünnepeljünk... Felnőtté válni felelősség, annak az édes terhe, hogy most már nektek is megadatott átörökíteni a következő nemzedékeknek mindazt, ami megtartott eddig, és megtart most is érett, boldog felnőttekként – idéztünk néhány részletet *dr. Tamási Zsolt-József* útravalójából.

Ami a beszédek után következett, a rákócsis diákok sokoldalúságát, tehetségét bizonyította.

Nagy Imre Zsolt XI. B osztályos diák zongorajátékáért, osztálytársai, Farczádi Boglárka, Pál Johanna, Pocsai Sarolta, Simon Dorottya, Szócs Zsanett, Adorján Hunor és Szép Roland szavalókórusa pedig a választott szövegért és az előadásért érdemel dicséretet.

Az ünnepi műsor csúcspontja következett: fehér bál ruhába öltözött lányok, elegáns fiúk táncolták partnerükkel a keringőt. Majd egyik pártól perdültek tovább a másikhoz,

ahogy mindennapi életünk is a folytonos találkozások és elválások sorozata – hangzott el a felvezetőben.

Három énekes lány következett. Elsőnek Szócs Zsanett a Carson Coma együttes Porszem című dalát adta elő Adorján Hunor gitárkíséretében.

Kálmán Eszter Antónia, Oncsi következett, akit az iskola egyik büszkeségeként konferáltak be, ugyanis kijutott az Öröm a zene nemzetközi tehetségkutató versenyre.

A XII. C osztályos Imre Johanna diáklány saját zongorakíséretével adta elő Rachel Plattan Girls című dalát, amivel belopta magát a közönség szívébe.

A Kiki's Dans Lab hajlékony táncosai számára a zenei aláfestést a X. B osztályos Péterfi Blanka hegedű- és a XI. B osztályos Nagy Imre Zsolt zongorajátéka biztosította, akik David Kusher Daylight című dalát adták elő.

Balogh Szidónia és Kocsis Andor XI. C osztályos diákok Márai Sándor Füveskönyv című művéből adtak elő a sikeres életvezetéséről szóló részleteket.

Mielőtt a zöld szalag feltűzésére került volna sor, Molnár Adrienne foglalta össze az iskola történetét. Ennek befejező mondatait idézzük:

„Iskolánk értékei mi vagyunk, és akkor is, ha innen továbblépünk, magunkkal visszük azokat a jelképeinket, amelyek a holnap valóságát idézik, mert ez az iskola egy valóság. Címerünk, iskolazászlónk, a ma feltűzött szalagunk, nyakendőnk arra ösztönöznek, hogy ennek a valóságnak a kerekeit hittel és tenni akarással szélesítsük. A zöld szín a remény

színe, és van remény”, mondta, majd gondolatait Márton Áron püspök szavaival zárta: „Minden nép annyit ér, amennyi értéket magából ki tud termelni”.

Az est folytatásaként a végzős diákok búcsúbeszéde következett. A XII. teológia szakos osztály nevében Keresztúri Mónika és Upadhaya Vikram szól a hallgatósághoz, majd az osztály kisfilmje következett. Végül színpadra szólították Csiki Csilla osztályfőnököt, a két igazgatót és a diákokat, akiknek feltűzték a zöld szalagot.

A természettudományi osztály tartalmas búcsúbeszédét Brandner Botond-Ewald adta elő.

Az osztály kisfilmjét a névsorolvasás és a szalagok feltűzése követte Mester Ildikó osztályfőnök és a két igazgató jelenlétében.

A XII. társadalomtudomány osztály búcsúzóját Balizs Renáta Orsolya mondta el, majd a színpadon felsorakozó végzősöknél Kolozsvári Szilárd osztályfőnök és az igazgatók tüzték fel a szalagot.

A frissen felavatott maturandusokra kért áldással, és a rendezvény megszervezésében részt vevőknek, a diáktársaknak, tanároknak, szülőknek, támogatóknak mondott köszönettel ért véget a szalagavató.

Ennek során a rendezvény szponzorainak a nevét többször is kivetítették, akiknek tapssal mondott köszönetet a közönség. Az inCub.e nyelviskola képviselője a támogatáson túl egy nyereséget is felajánlott, majd át is adott a nyertesnek.

Fotó: Nagy Tibor

MCC Transylvania Lectures: A NASA kutatója tartott előadást

A NASA 1958-as alapítása óta a tudomány és technológia határait feszegetve kutatja az ismeretlent. Azonban a rendkívüli áttörések és rengeteg megszerzett adat ellenére is úgy tűnik, a felfedezésre váró dolgok listája végtelen, akár maga a világegyetem. A Mathias Corvinus Collegium (MCC) Transylvania Lectures előadás-sorozatának legutóbbi alkalmán, január 30-án dr. Virgil Adumitroaie, a NASA adattudósa az elmúlt évtizedek nagy felfedezéseit és a távérzékelés jelentőségét mutatta be az MCC kolozsvári központjában.

Dr. Virgil Adumitroaie a NASA Sugármeghajtás Laboratóriumának (Jet Propulsion Laboratory) adattudósa, már 20 éve a szervezet munkatársa. A román származású szakember jelenleg a külső bolygókat idéző környezeti modelleket és sugárzásfigyelő eszközöket fejleszt a Juno-küldetés számára, valamint a Jupiter, a Szaturnusz és az Uránusz légköri összetételének meghatározását végzi. Emellett tagja az Europa Clipper-küldetés REASON szoftverfejlesztő csoportjának is. A beszélgetés moderátora *Rácz Norbert Zsolt* kolozsvári unitárius lelképásztor volt.

A rendezvényen Virgil Adumitroaie bemutatta a NASA eddigi legfontosabb felfedezéseit: beszélt a Holdra szállásról, a Voyager 1 és 2-ről, a Perseverance marsjáró és az Ingenuity helikopter szerepéről. A szakember továbbá felhívta a figyelmet a távérzékelés jelentőségére, amely elengedhetetlenül vált a fizika és a kozmológia tudományában. Ez a technika a forrással való érintkezés nélküli információszerezést jelenti

– az eszközök különböző frekvenciájú jeleket gyűjtenek az univerzumból, majd ezeket elemezhető és használható formába alakítják. Például ezzel a módszerrel meghatározhatjuk egy csillag hőmérsékletét és alkotóelemeit.

A távérzékelés korszakának kezdetét a távcsövek feltalálásától számíthatjuk, Galileo Galilei idejéből. Ma már az űrben és a Földön is rendkívül fejlett távcsövekkel rögzítenek adatokat, folyamatosan alakítva szemléletünket. Az 1990-ben indult Hubble-nek köszönhetjük a világegyetem tágulásáról szóló felfedezést. A Chandra röntgenszállgászati műhold robbanó csillagokat és fekete lyuk

körül kavargó anyagot fedezett fel, 2007-ben pedig először észlelt közvetlenül sötét anyagot. A 2003-ban indított Spitzer űrteleszkóp az infravörös spektrumban vizsgálja a világ-egyetemet, és képes barna törpéket, exobolygókat és szerves molekulákat észlelni, amelyek az élet jeleire utalhatnak más bolygókon.

Virgil Adumitroaie bemutatta a Juno-küldetést is, amelyen jelenleg dolgozik: az űrszonda 2016-ban állt pályára a Jupiter körül, és kezdetben a civilek is aktívan részt vehettek a bolygó fotózásában. A Juno a Jupiter sarki fényének rádióhullámain is rögzíti, de végül, az üzemanyag elhasználása után a

bolygóba fog csapódni. A NASA idén űrszondát indít a Jupiter Europa nevű holdjára is, amelyen jelen vannak az élet kialakulását lehetővé tevő elemek.

A távérzékelés további nagy teljesítménye az exobolygók felfedezése. Az első bolygókorongot 1984-ben figyelték meg, majd 1992-ben fedezték fel az első exobolygókat. Jelenleg 5572 exobolygóról tudunk biztosan, amelyek közül csak 199 Föld méretű. A Kepler-186f az első felfedezett exobolygó, amely lakható lehet, mivel folyékony víz fordulhat elő a felszínén. A TRAPPIST-1 egy Föld méretű, 97 fényévre található, sziklás világ, amely szintén lakható lehet.

A jövőre nézve a gravitációs hullámokkal végzett kutatásokban várhatunk komoly lépéseket. Virgil Adumitroaie a figyelemre méltó projektek közül kiemelte a LISA programot, vagyis az ESA (Európai Űrügynökség) és a NASA együttműködését, a Roman űrteleszkópot, a SETI-programot (search for extraterrestrial intelligence), valamint a 2026-os holdra szállást. Az Artemis program hosszú távú célja egy állandó bázis létrehozása a Holdon, amely előkészítené a későbbi emberes küldetéseket a Marsra.

A 2022 óta zajló Transylvania Lectures sorozat keretében az MCC havonta lát vendégül külföldi előadókat a szervezet kolozsvári központjában. Az előadásokon, kerekasztal-beszélgetéseken neves nemzetközi szakemberek osztják meg gondolataikat a világ aktuális kérdéseiről, az esemény résztvevőit is bevonva a diskurzusba.

Az MCC következő rendezvényeiről a szervezet Facebook-oldalán vagy honlapján értesülhetnek az érdeklődők.

Színés Világ

XXI. évf. 5. (895.) szám, 2024. február 2., péntek

Időbeli körséta Berekeresztúron és egyházközsége falvaiban a 17. század elején

(Folytatás
a január 26-i lapszámból)

Az 1600-as évek elején minden hazai faluban, így a Székelyföldön is az egyszerű, írástudatlan lakosság három embert tisztelt a legjobban. A papot, jelen esetben a prédikátort, a tanítót és a deákat. Rangjukat elsősorban az adta, hogy ők voltak a falu/falvak írni-olvasni tudó emberei, tudtak latinul, és mindenki hozzájuk fordult, ha bármilyen segítségre volt szüksége. És tanult személyek lévén, szinte éjjel-nappal szolgálták a rászorulókat gondjaik, ügyeik elintézésében, megoldásában. Ebből következik, hogy a szabályok nagy része velük kapcsolatos.

Ezeknek a legfontosabb kitétele az, hogy a hét falu közös megértéssel mindig maga választotta meg a prédikátort, amint írják róluk: „példa adók légyenek lelki pásztorként”. Az ő beleegyezésével történt az iskolamester és a deák (nótárius) meghívása az egyházközségbe. Ő választotta ki az egyháziakat is, akik hűségesen gondját viselték a templomnak és a cinteremnek, de hármójuk javainak is: házak, földek, „füvek” (rétek), kertek, beszolgáltatások stb. Mindezekről évente számot adtak az egyházközségnek, és beszámoltak arról, hogy az adókból befolyt pénzt másra nem használták föl. Itt kell kiemelni egy fontos elemet, amelyet a legutolsó, huszadik cikkelyben olvashatunk: „A kápolnához azonképpen kápolnafiai légyenek...”, azok renoválására gondot viseljenek. Ez a mondat bizonyítja, hogy a keresztúri templom kivül egyes falvaknak már korábban, tehát 1600 előtt lehetett

külön kápolnája, szertartást végző helye.

A templomot olyan szent helynek tekintették, ahol még halkán beszélni sem volt szabad, amint írják: „A templom, cinterem imádságnak háza és helye”. Ennek megszegése pénzbüntetéssel járt. A cintermet, azaz templomudvar is hasonlóan kezelték addig, amíg a prédikáció tartott. Azalatt és annak végeztéig nem volt szabad senkinek sem kinn tartózkodni. Valamint a templomudvarban árusítani égetett bort, különféle kalmárarut, húst stb. Az istentisztelet után sem lehetett szitkozódás, verekedés, vérontás. Aki ezek ellen vétett, azt „kézi kalodába” rakták, és egy napot kellett abban eltöltenie. (A szerző megjegyzése: a cinterem tehát vásárnaponként egyúttal kisebb vásárok színhelye lehetett. És bizonyára itt ismerkedtek egymással az eladósorba került leányok a házassulni vágyó fiatalemberekkel.)

Amint már fentebb említettük, az egyháziaknak, presbitereknek – akik a megyétől kaptak bért a szolgálataikért – sok egyéb dologra kellett figyelniük, és azokat ellátniuk. Ők gondoskodtak a templomi ülőhelyekről: ha valakinek nem maradt széke valamelyik ősétől, akkor tőlük lehetett 30 dénárért újat igényelni. Nekik kellett jelenteni az elhalálozásokat, és intézkedtek a temetésekkel a sírásról, de részben még magáról a temetésről is. Ők felügyelték, hogy Szent Márton napjáig mindenki lerója a természetbeni juttatását, adóját az eklézsiának és az azt megillető tagjaiknak. Ők felügyelték arra is, hogy vásárnap senki se dolgozzék, „kézimunkát senki ne tégyen”.

A 14. paragrafus intézkedik arról,

hogy „senki a templomba bé ne temetkezzék”. Ha valakinek, egy módosabb családnak kivételesen ilyen szándéka volt, azt kihirdették, engedély esetén ezért öt forintot kellett fizetni. Ennek végleges betiltása előtt feltehetően a halottat (hasonlóan a nyugat-dunántúli templomok gyakorlatához) a templomhajó padozata alá helyezték nyugalomra. Később ezt a temetkezési formát mindenütt megszüntették, aminek több oka is volt: a járványok, a sírok mélységének be nem tartása, balcseszély – hisz az egyenetlen aljazaton nem lehetett biztonságosan közlekedni.

A deliberatumban foglalt húsz plusz néhány kiegészített cikkely közül talán ezek voltak a legfontosabbak, amelyeket a hét község esküdtjei egybehangzóan és szigorúan szabályoztak a gyülekezet összetartása érdekében.

Végül örökítsük meg azokat a személyneveket, amelyeket az eredeti 1602-es, majd az átirat 1658-as határozat örökített ránk, az utókorra. A 38 személyen kívül még tizenegy előljáró (esperes, prédikátor, deák) neve szerepel az okiratban. A 49 férfi neve kevés ahhoz, hogy abból általános érvényű következtetéseket lehessen levonni. Ahhoz azonban elég, hogy néhány megállapítást tegyünk a hét település lakóira vonatkoztatva. (Érthető módon, a dokumentum témájából és tartalmából következik, hogy női nevet egyet sem olvashatunk a leírt szövegben.)

Az 1602. évi, eredetiben szereplő nevek, utánuk per jellel az 1658. évi egyháziak a következők voltak (a leírt névalakban sehol sem változtattunk):

Keresztúr: Vágási György lel-

Fotók: Nagy Tibor (archív)

kész, marosszéki esperes, a megyéspüspök helyettese; Vajai János deák, vicekapitány, Kosa Mihály/Kosa Bálint, Kosa Mihály, Nagy Gergely. *Bere:* So Mihály, Szabadi Tamás, Gyergyai Ambrus/Sinka András, Vajda István, Istvánfi Péter; *Kendő:* nagyobb Tsont Péter, Tsont Mihály, Kendei Mihály/Nagy István, Tsont István, Kátai György; *Mája:* Májai Péter, Simon István, Nagy János/Májai Miklós, Májai Imre, Nagy Tamás; *Magyaros:* Tamás Deák György, Szőke Péter, Buzás János/Sidó Pál; *Márkod:* Nagy Szabó János, Siklódi Gáspár, ezután hiányzik egy név/Abodi István, Szantsali György, Domokos György; *Selye:* Domokos György (az előzővel teljes névegyezés!), Kovács Máté, Kovács Lőrincz/Selyén ez az év hiányzik, mivel a falu lakosainak nagy része megmaradt a katolikus hiten; plébániájukat 1637-ben alapították.

A határozatban más évszámok mellett a kiegészítésekben szerepelnek még a következő nevek: 1606-ban Batizi János esperes, Datsó Pál és Apáti Pál Keresztúrról; Gálfalvi Gergely szentimrei, Telegdi János szentistváni és Tsengéri György falvi prédikátorok. 1624-ben: eredetileg latinos névalakban Békesi Péter, Dobokai Boldizsár és Borzási Péter vizitátorok, azaz a vizsgálatot végző személyek, 1658-ban Fogarasi Mihály prédikátor, valamint 1662-ben Galambfalvi András (a rangját nem lehet latin nyelvről pontosan lefordítani). Ők, mint látható, nem mind az egyházközség területén éltek.

Ha végigolvassuk az itt szereplő 49 családnévét, akkor feltűnik, hogy mennyire változatosak, alig akad ismétlődés. Van köztük lakó- vagy származási helyre utaló,

apanévi eredetű, valamilyen tulajdonságot jelölő, foglalkozást jelentő – tehát a vezetéknevekből semmilyen általánosítást nem lehet levonni, a falvak névrendszerére szabályt alkotni. Néhány esetben – amint látjuk – megkülönböztető szerepű jelzőt is alkalmaztak, hogy más, teljeseen azonos személynevet egységétől meg lehessen különböztetni e névviseleket.

Érdeemes megvizsgálni az itt szereplő keresztnevek gyakoriságát, előfordulását is. Kálmán Béla névtan nyelvész *A nevek világa* című könyvében rendszerezte a hazánkban leggyakrabban előforduló férfi- és női neveket. A kötet 50. oldalán olvashatjuk a 17. században legdivatosabbakat. Ha azt az itt elemzett dokumentumban található utónevekkel összehasonlítjuk, akkor a következőket állapíthatjuk meg. A berekeresztúri gyülekezet hét falujában szintén ugyanezen nevek fordulnak elő a legtöbbször: János és György 7, Mihály és Péter 6, István 5 alkalommal vezet az itt élők névhasználatában. Kimondottan ritka vagy a vidékre különösen jellemző keresztnevekkel nem találkozunk.

Ezen kis tanulmány írója hiteles, egyházi anyakönyveken alapuló családfakutatást végzett a saját családjával kapcsolatban. Férfiágon a 17. század végéig, női, azaz ösanyai ágon (ami szinte ritkaságnak számít) pedig 1666-ig tudja visszavezetni elődeit. Ezért tartotta fontosnak a befejező részben a deliberatum névanyagát megőrizni és közzétenni: hátha akad, él még olyan személy ezekben a falvakban, aki szintén felismeri valamelyik ősét, és a mai napig büszkén viseli annak az öröklött családnévét.

Dr. Fülöp László CSc
ny. tanár,
Káposvár

A természet kalendáriuma (DCII.)

Kiss Székely Zoltán

*Fehér testem fagyban fészül,
hajnal körül jegesre hűl.
A róka-talp, a nyúl-köröm
megcsúszik sima bőrömon.*

*De dermedt testem érzi már,
hogyszer egyszer eljön egy sugár.
Ezer sugár jön, millió,
s dalolni kezdek én, a hó!*

A bűbajos **Áprily Lajos** megleste *A februári hó dalolását*, s lefordította azt emberi szavakra:

*Ma még erecskét csörgetek,
de holnap rönkök görgetek.
A vízmosáson, szirtközön
lerontok, mint zúgó özön.*

*Reszkess, te part, hőkkenj, te gát,
száguddok már a síkon át.
Tengerré nő folyó, patak,
s a vészharangok konganak!*

Ha jól utánanézzünk, ezen a télen volt már egy áradása a Kárpát-medence folyóvizeinek, s bizonyára lesz majd egy hóolvadáskor is. Tél tábornok egyelőre tartja magát. Még a kisebb vízesések is jégszobrokká merevedtek itt-ott. Máshol meg éppenséggel dugná már ki a fejét a hóvirág s a téltemető.

Most azonban egy másik növényvel kedveskedek neked, hűséges Olvasóm. A mentával.

A **Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság (MGYT) Gyógynövény Szakosztálya** 2024-ben a borsmentát választotta az év gyógynövényének.

*Magját valaki Krózus
kezével szórta szét:
menta-kert a patak-part,
menta-mező a rét.*

*A nyáj, ha inni jó le,
mentás gyepet tapos,
a forrásnál az árnyék
mentától illatos.*

*Ahol leülsz, ruhádnak
vadmenta-szagja lesz,
s amerre jársz, a fátyla
utánad lengedez.*

*Ha levelét kezdeddel
összemorzsolgatod,
Párizs parfümjé helyett
ez lesz az illatod.*

*S éjjel, ha még nem alszol,
s felém nyújtod kezéd,
álmomban menta-réten
vándorolok veled.*

Áprily Lajos *Menta* című versét egy kicsi, tizenéves leányka fedeztette fel velem a '90-es évek elején. Akkor még Gyermelyen rendeztem a nemzetközi Áprily Lajos-versenyeket. Barátnőm, a magyar szakos tanárnő **Simon Anna** kislánya, Kisanna – akkor még ráillett ez a név – a gyarmatpusztai **Sándor Mór**ic-féle vadászház nagytermében bővölte el a hallgatóságot e bájos ígertű verssel.

A mentafélék kellemes, friss illatát biztosan mindenki szereti, a repülő rovarok, például a legyek vagy szúnyogok azonban ki nem állhatják.

Jelenlegi ismereteink szerint a *borsmenta* (*Mentha x piperita* Huds.) spontán létrejött fajhibrid. Két vadon termő mentának, a *Mentha aquaticának* és a *Mentha viridisnek* a leszármazottja. Pontosan nem tudni, hol keletkezett. De már az ókorban természetették Kínában és Japánban. Ókori egyiptomi sírokban Kr. e. 1000-ból származó növényt is találtak. A borsmenta egyike azoknak a növényeknek, amelyeket Európa, Ázsia és Amerika számos országában egyaránt hatalmas területeken természetnek. Évelő növény, kb. 1 méter magasra nő. Négyszögletes szára az alsó részén elágazik. A töben sarjhajtásokat fejleszt, amelyek a föld felszínére kerülve meggyökeresednek, és leveles szárákká fejlődnek. A virágok a száruk végén kalászszerű virágzatot alkotnak. Az egyes virágok apró murvalevelek hónaljában, állórvökben fejlődnek. A virágszirmok barnás-ibolyás színűek. A levelek váltakozó, átellenes állásúak, vöröseszöld színűek, szárnyas erezettel, fűrészesen fogozottak.

Illóolajának (*Aetheroleum menthae piperitae*) legfontosabb alkotórésze a mentol és annak észtere, a mentil-acetát. További alkotórészei a menton, karvon, karvakrol, limonén. Az olajat a frissen szedett virágrügyes hajtásokból desztillálással nyerik.

Ezek a vegyületek hatással vannak a bőr, a száj és a torok hidegre érzékeny receptoraira, és ez a tulajdonság felelős a természetes frissítő, hűtési érzésért, amelyet a belélegzés, evés vagy a bőrre való felvitel után vált ki.

Ezenkívül sok vitamint (A, B-karotin, C, E, piridoxin (B6) és K) is tartalmaz.

Az ókori görögök olaját balzsamozáshoz használták. Iparilag előállított illóolaját a rágó gumigyártásban, a gyógyszerészetben, illetve a kozmetika- és az élelmiszeriparban hasznosítják.

A borsmenta értékét az illóolajban levő mentol adja. A japán menta 90% körül, az angol 70% körül és harmadikként a világon a magyar menta 65-67,5% körül tartalmazza.

A leveléből készült teát és illóolajat a népi gyógyászatban epe- és bélpanaszok, illetve megfázásos tünetek enyhítésére használják. A borsmentaolaj hatásosan enyhíti az emésztési panaszokat, ami elsősorban görcsoldó hatásával függ össze. A borsmenta vegyületei a sejtreceptor szintjén a kalciumcsatornák blokkolásával ellazítják a bél falát és a záró-

Ezüstfűst futja be a fákat

izmokat. Ezt a tulajdonságát használják fel az „irritábilis bél szindróma” (IBS) és más kólikás rendellenességek kezelésében. Epehajtó hatását is vizsgálatok bizonyítják. Megfázás esetén köptetőként alkalmazzák. Az illóolajat, illetve a belőle nyert mentolt antibakteriális, hűsítő és enyhe helyi érzéstelenítő hatása révén külsőleg is használják például csipések, kiütések esetén. A kezelt terület vérkeringésének fokozásával enyhíti az ízületi és izomfájdalmat.

Az erkélyen, de akár az ablakpárkányon is nevelhetünk borsmentát. Vegetatív úton könnyen szaporítható. De február elején talán még korai lenne mentát hajtatni. Hiszen most még

*Halvány ezüsfűst futja be a fákat.
A téli reggel éles, zúzmarás.*

Veszem át a szót **Kosztolányi Dezsőtől**. Így írt a **Februárról** a **Negyven pillanatképből**.

*Olykor, mikor lehúzzuk téli kesztyűnk,
belénkharap a fagy, s mi sírni kezdünk,
mert fáj a seb, mint a farkasmarás.*

A február valamikor az év utolsó hónapja volt, s ezért ragasztották hozzá négyévenként a szökőnapokat. 2024 is szökőév. Nézzünk csak kicsit szét február elején a naptárban!

Február 2. **Gyertyaszentelő Boldogasszony** napja – **Szűz Mária** tisztulásának és a fénynek az ünnepe.

Azért szentelik meg az emberi természetünket jelképező gyertyákat, hogy az isteni Fény kiáradjon és eltöltse minket is – írja Kun Fruzsina Gyertyaszentelő Boldogasszony című esszéjében. – Az ókori Rómában tavaszkezdő nap volt, fáklós engesztelő körmenetet tartottak, amelyben a pogány rómaiak körbejárták a város bálványszobrait.

Közismert hiedelem szerint, ha a medve gyertyaszentelőkor meglátja az árnyékát, el-

nyúlik a tél, de ha nem, korai tavaszra számíthatunk.

Őseink a medvében a legfőbb (állat)isteniséget tisztelték, a vegetációs ciklus, illetve a holdváltozások urát (a régiek e kettőt összekapcsolták). Téli álmából való február eleji ébredése, valamint az, hogy ekkor hozza világra bocsait, a természet föltámadásának, a tavasz eljövételének jelképévé vált – írja Jan-kovics Marcell Jelkép-kalendáriumában. – A medvekultusz európai nyomai a jégkorszak elejéig követhetők a múltban.

1971. február 2-án az indiai Ramsar városában fogadták el az ún. **ramsari egyezményt**, amelyben a biológiai sokféleség megőrzése érdekében a kormányok felelősséget vállaltak a vizes élőhelyek védelméért. Az egyezmény a múlt évezred végére már a vizes területek általános védelmére irányuló világkonvencióvá bővült. Az egyezményt aláíró országok száma mára száz fölé emelkedett, s a hatálya alá tartozó vizes terület közel 80.000.000 km²-nyire. Az egyezmény elfogadásának évfordulóján tartjuk a **vizes élőhelyek világnapját**.

178 évvel ezelőtt, 1846. február 2-án látta meg a napvilágot **Paszlavszy József** zoológus, tanár. Már 24 éves korában, 1870-ben a **Magyar Nemzeti Múzeum** ásványtárához került. 1873-ban tanársegéd lett a budapesti egyetem állattani tanszékén **Margó Tivadar** mellett. Jelentős szerepet vitt a **Természettudományi Társulat** működésében, melynek 1877–96-ban másod-, 1897–1906-ban elsőtitkára volt. 1877-től a **Természettudományi Közlöny** és a **Fauna Regni Hungariae** (Bp., 1899–1900) egyik szerkesztője volt. 1888-tól változó terjedelemben, de rendszeresen jelentek meg a Természettudományi Közlöny **Pótfüzet**ei. Ez hosszabb cikkeivel egyes kérdések mélyrehatóbb tárgyalását tette lehetővé, esetenként eredeti tudományos eredményekről is tudósított. A Közlöny igen nagy szerzőtáborra támaszkodott. Nem akadt az időszakban számottevő természettudós, aki ne írt volna a Közlönybe. Nem kevésbé fontos, hogy milyen sok középiskolai tanár volt rendszeres vagy alkalmi munkatársa. Ott találjuk köztük az olyan országosan ismert egyéniségeket, mint **Hankó Vilmos**, **Heller Agost**, **Mikola Sándor**, akik, **Paszlavszy Józseffel** együtt, tagjai voltak a **Magyar Tudományos Akadémiának** is. A legtöbb vidéki tanár szerző Aradról, Győről és Kecskemétről került ki, de még kis falucskában működő tanító is akadt közöttük.

Amikor a századfordulón nevelkedett, a természettudományok terén kiemelkedőt alkotott magyar kutatók meglehetősen nagy számának a nyitját keressük, az egyik okot minden bizonnyal a kiváló magyar középiskolákban, és ezen belül több tanárnemzedék kivételes felkészültségében kell megtalálnunk – írja Beck Mihály a Tudományos mozgalmak – Nyolcvan év hazai természettudományi művelődéstörténete című esszéjében. – Ehhez pedig jelentősen járult hozzá a Természettudományi Közlöny.

S annak végig középiskolai pedagógusként is működő szerkesztője, **Paszlavszy József** – teszem hozzá. (Jómagam is a Természettudományi Közlöny cikkein nőtem fel a múlt század ötvenes-hatvanas éveiben.)

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2024-ben, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján

Menta-kert a patak-part

A szülőföld lélegzetének friss levegője tartja meg az embert

Történelmi séta Székelykál ivóvízforrásához, a 170 évvel ezelőtt Marosszentkirályon elhunyt Aranyosrákosi Székely Sándor unitárius püspöknek, A székelyek Erdélyben című eposz költőjének a bölcsője felé

Korábbi lapszámainkban dr. Sándor Szilárd unitárius lelkéssel már beszélgettünk a Magyar Unitárius Egyház megalakulásához is kötődő 1568-as tordai országgyűlés vallási határozatáról. Tettük ezt a pasztorálszociológiai szempontok alapján, majd beszélgetésünket – személyesebb hangvétellel – folytattuk a Vis Vitalis Egyesületben végzett önkéntes lelkigondozói szolgálatáról. Mostani lapszámunkban, befejezésül folytatjuk az elkezdett beszélgetést.

Nagy-Bodó Tibor

– Tiszteletes úr, egy héttel ezelőtt a Székelykál Unitárius Egyházközség lelkési szolgálata kapcsán földrajzi és más szempontokat is említett a válaszaiban. Beszélgetésünket végül azzal fejeztük be, hogy a témára talán majd vissza fogunk térni. Nos, itt az alkalom, kérjük, árulja el a Népszás olvasóinak, hogy mire is gondolt.

– Köszönöm az érdeklődést és a lehetőséget a folytatásra. Mint ismeretes, Erdélyben számos kanyar van, melyeken kikerülünk a településeket – ha előre rohanunk csupán –, ezért nem is ismerjük azoknak az otthonok felé vezető útjait. Ha mindig csak előre haladnánk a falvak mellett elhaladó kanyarokban, elrohannánk a múlt, jelen és jövő mellett is.

A történelem, de a jelen ismerete nélkül is képtelenek lennénk a jelenben élni, és tudatlanságunk egyenes következménye, hogy lemondunk a jövőnkéről. Szükségünk van tehát a megállásra. Szükségünk van arra, hogy megálljunk a rohanásban, és elgondolkozzunk, ha útjaink hasonló éles kanyarokhoz vezetnek. Jó és hasznos tehát, ha a rohanást tovább kísérő kanyarjainkból letérünk az otthont adó, éltető szülőföldünk egyenes útjai felé. Addig, amíg van kihez, és milyen jó, amikor van még akihez betérni!

– Most tehát egy kanyar torkolatánál állunk meg?

– Most éppen annak a kanyarnak a torkolatában állunk meg, ahol, ha letérünk a kanyarból, akkor Székelykál belső utcái felé haladunk. Már a kanyar előtt beérkeztünk abba a fűtalt alig érintő faluba, ahol Aranyosrákosi Székely Sándor, *A székelyek Erdélyben* című eposz szerzője született. Természetesen több nevet is fel lehetne sorolni, akiknek – vagy őseiknek – a szülőfaluja e dombok ölelte kies falu. Számos nevet, akik innen származtak és innen szóródtak szét szerte a nagyvilágba. Van, aki számontartja eredetét, van, aki nem is tudja, és van, aki elfelejti, vagy nem is érdekli. A szülőföld lélegzetének friss levegője az, ami megtartotta és megtartja az embert.

– Vannak-e a falunak olyan elszármazottjai, akik számontartják szülőfalujukat?

– Igen. És meggyőződésem, hogy többen is vannak, mint akiről tudomásom van. Hiszen alig egy éve és pár hónapja szolgáltok itt unitárius lelkészként. Székelykál történelmének ódon és a jelen éltető, friss levegőjét szívták magukba 2023-ban, az első Kaáli Nagy családi találkozón mindazok, akik az ősi Kaáli-birtokon találkoztak. A résztvevők emlékjelet hagytak ebből az alkalomból az unitárius műemlék templom udvarán, de a jövőre való tervekkel távoztak, és készülnek megismételni a találkozót a jövőben is.

A Kaáli Nagy-leszármazott id. dr. Csíky Boldizsár művész úr – mint az előző beszélgetésünkben is beszámoltunk erről – A székelyek Erdélyben eposz soraira komponált kórusműve hangzott el a tavaly ősszel Kovács István főtisztelendő püspök úr szószéki szolgálata után a székelykál unitárius templomban, az Aranyosrákosi Székely Sándorról megemlékező istentiszteleten.

– Tiszteletes úr, ez alkalommal milyen „időbeli sétára” vezet bennünket?

– Most bátorkodom arra a szellemi elődünkre emlékezni ez „időbeli sétán”, akinek édesapja unitárius esperesként szolgált ebben a faluban. Az 1797. szeptember 13. és 1853. január 27. között élt Aranyosrákosi Székely Sándorról van szó, akinek a nevét az irodalomtörténet-írás is számontartja a már többször is említett eposz kapcsán, amelyben a székelyek Erdélyben való letelepedését énekelte meg. Emlékezzünk tehát a 227 évvel ezelőtt Székelykálban született és 170 évvel ezelőtt Marosszentkirályon elhunyt unitárius püspökre, költőre, tanárra.

A székelykál unitáriusok eredetüket az 1568-as tordai országgyűlés idejéig vezetik vissza. János Zsigmond első erdélyi fejedelem is járt itt, és találkozhatott is a Kaáli Nagy család elődjével, valamint a többi káli unitáriussal. A történelmi sétánk során találkozhatunk I. Rákóczi György fejdelemmel, aki itt ebédelt a székelyföldi komisszió alkalmával 1642. április 29-én, amikor a történelmi feljegyzések szerint a Szent László tiszteletére épített templomot „occupálták” el ez év május 6-án az unitáriusoktól. Ekkor az unitáriusok templom és birtokok nélkül maradtak.

Nyitrai Mózes Vadáról beszóló lelkész egyháztörténeti gépírásos sorait idézve mindezek után „...az unitáriusok miképpen éltek egyházi életet, azt csak az Isten tudja...”.

Ugyancsak a lelkészt idézzük: „...hat esztendő múlva azonban, 1648. február 23-án készült egy adománylevel, melyben Ferenczy Máthé cserébe ad egy szénarétet, egy darabocská-

helyet a falu közönséges ivókútja árka és a falu közönséges útja mellett, valamint a maga öröksége kertje szomszédságában, hogy oda templomot építsenek. A tanúk Philep Pál és Nagi Simon vadadi lakos és Gerogi Pál iklandi polgár. A templom 1650-ben készül el fából. A falu református lakossága is pénzzel, anyaggal s közmunkával segített az unitárius templom felépítésében, amint ez benne is volt a templom átadásának a feltételeiben. Ezt a templomot 112 éven át háborítatlanul használták. 1762-ben az öreg fatemplomot le kellett bontani, mert megroskadt és az összeomlás fenyegette. Mária Terézia engedélyt adott, hogy egy ugyanolyan fatemplomot, ugyanazon a helyen építsenek a lebontott helyett...”

– A történelmi sétát az 1568-as tordai országgyűléstől kezdtük, ami után, ha jól értettük, akkor Székelykál addigi, Szent László király tiszteletére épített római katolikus templomát az unitáriusok használták, majd ez a templom a reformátusoké lett, akik később besegítettek az unitáriusoknak – a falu forrása mellett szénaréten – fatemplomot építeni. Ezt a fatemplomot 112 év után az összeomlás fenyegette, és már közel is vagyunk Székely Sándor születésének idejéhez. Az ellenreformáció idején kiadott templomépítési engedély kiváltás lehetett a székelykál unitáriusoknak? Most viszont nem fatemplomba járnak istentiszteletre...

– Az unitáriusok akkori gondnoka és patrónusa, Nagy József a királynő rendeletével ellentétben, idézve az előbbi forrást: „...azt indítványozta, hogy építsenek egy erős új kő és téglá templomot... Az egyházközség tagjainak nagy része visszariadt ettől az indítványtól, félve a veszedelemtől, mely a törvényes rendelet áthágása miatt az egyházközségre zúdulhat. Nagy József viszont azt mondta, hogy ha háromszáz forintjába került is, kötemploma lesz az unitáriusoknak is a faluban, amint volt a reformáció idejében...”.

Így fogtak neki a székelykál unitáriusok a jelenlegi templom építésének. A gondnok mellett harminc egyháztag adományozott e célra, és a Statustól kölcsönvett ezer forint, valamint Berzenczey István római katolikus királybíró 40 ezer téglá kölcsönére volt szükség, hogy a tornyot is befejezhessék.

A tornyban látható kő azóta is jelzi a székelykál otthon tudatot és ennek segítő megnyilvánulását, hiszen az ellenreformáció idején a katolikus királybíró segítségével sikerült a tornyot folytatni.

Ezzel egy időben jegyzi meg zárójelben Nyitrai Mózes történetírásában a következőket: „...úgy látszik, hogy a vallási villongás és felekezeti irigykedés nem volt a nép ügye, hanem csak a magasabb körök politikájának a méregfoga, a nép ezen a téren egyetértő, egymáshoz türelmes volt és egymásnak segédkezet nyújtott a nehéz időkben...”.

– Szép történet. Mikorra fejezték be a templomot? Hogyan volt mindez Aranyosrákosi Székely Sándor gyermekkorában, hiszen lassan már arrafelé haladunk a „sétánkban”?

– A templomot 1784. május 29-én fejezték be a torny felhúzásával, amelynek folytatására 1776-ban kaptak engedélyt. Az engedélyt a szájhagyomány szerint azért kapták meg a káli unitáriusok, idézve az előbbi forrást, mert „...két káli unitárius katona nagy vitézi tettet hajtott végre. A kitiüntetés mellett valami kívánságot is kinyilváníthattak. Az ő kívánságuk az volt, hogy lehessen felépíteni a káli unitárius templom tornyát. E két katona nevét is tudják némelyek ma is Kálban: Dobos Tamás és Mihály Lukács (Dobos Sándor, jelenlegi önkéntes kántor rokonsága)”.

Tehát Aranyosrákosi a templom építésének az árnyékában akár játszhatott is bajtársaival. Az építkezéssel egy időben vi-

szont a történelmi feljegyzések alapján a nyáradmenti születésű és Bécsben élő földbirtokos, Ozdy György feljelentése alapján kiszállt a Comissio, hogy a munkálatokat felülvizsgálják, éppen mint a nyáradgálfalvi templom esetében.

A káli születésű Nagy István ügyvéd vállalta el a védelmet a törvénykezésben. A templom hiába volt felépülve, mert tíz évig be kellett zárni. Ez idő alatt a papi lak csúrijében tartották az istentiszteleteket.

– Maradjunk még egy keveset a templomnál, majd sétáljunk közelebb Aranyosrákosi Székely Sándor örökségéhez...

– A Csoflek testvérek 1907-ben építették az orgonát, ami ma javításra szorul. Harang mindig volt a templomban. A kicsit – vagyis a harmadik harangot – lélekarhangnak használták temetések idején, 1849-ben, a forradalomban elvitték. 1914-ben pedig a kicsi harangját vesztette el az egyházközség. A nagy harangot Kelemen Árpád ásta el, és így mentette meg a megsemmisüléstől. 1924-ben a kicsi harangot Dobos László Anna nevű leánya és id. Dobos József Gizella nevű leánya konfirmációjára adományozták. Ez a történelmi séta nagy lépésekben halad a jelen felé...

– Maradjunk még a múltban egy keveset, és sétáljunk szembe a szülőfalu nagy szülőttel, a nagy költővel, tanárral, unitárius püspökkel, Aranyosrákosi Székely Sándorral, akinek az arcképét és címerét a szintén e faluban született Kaáli Nagy Elek mellett a mai imateremben, vendégszobában láthatjuk.

– Igen, valóban. A volt unitárius felekezeti iskoláról és az ennek helyén még épülő vendégszobáról, imateremről nem is esett szó. Az imateremben található a szemközti falon a püspök és a főgondok arcképe és nemesi címere, vele szemben a Kaáli Nagy-emlékpark terve, Aranyosrákosi Székely Sándor szobrával.

Az unitárius templommal szemben található a paplak. Ennek udvarára, a jelenlegi csűrbe tervezzük az Aranyosrákosi Székely Sándor, Kaáli Nagy, valamint más családok emlékszóbaát és a közösségi teret, ahol – a felépült és bezárt templommal szemben – az istentiszteleteket tartották.

Az Aranyosrákosi Székely Sándor emlékére tett történelmi sétánk során ugyanis csak úgy kerülhetünk közelebb hozzá, ha a jelenben élünk, az emléket őrizzük, gondozzuk, ápoljuk. A maroknyi gazdag múltú közösség kinyitja a múlt gazdag öröksége felé vezető séta során a majd elkészülő vendégszobáját, ezzel együtt az emlékszóbaát, emlékpark terveit.

Sétánkon nyissuk ki mi is Aranyosrákosi Székely Sándor A székelyek Erdélyben című eposzát, és zárjuk ezt a történelmi sétát azokkal a sorokkal, amelyek megihlették id. dr. Csíky Boldizsárt is a kórusra írt kompozíciója megalkotására:

„Két, egy forrásból jött folyam teszi határit,
Innen az örvénye Maros által fogja egész tájt;
Partjai szőlőkkel, terméssel rakva körüi bé;
Túl az elébb szabadon zúgó Olt sűrű kalászos
Térséget kanyarít, osztán szirtek közé ront-bé.
Két testvéri Ügyek — hallottuk régi regékből,
És hiszek annyi időn által jött hajdoni szónak.”

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1087.

Publius Syrus aforizmáját idézzük.		TETSZETŐS FORMA	LÁM TEHÁT (LATIN)	BÁTOR- KODIK	OLASZ NÉVELŐ	RÉSZEG
1						S
DUBLIN LAKÓJA			BUDAPESTI EGYETEM			
ELÓTAG: BENTI			PRINCIPIUM			
2	A	AZ IDEGET MOZGÓSÍT- JA ZAMAT			ANTE MERI- DIEM (RÖV.) WROCLAW FOLYÓJA	
LÉTEZIK			EBLAK SÁNC A SAKKBAN		HOLLAND VÁROS CSERMELY	
KÁRT OKOZÓ			VESZÉLYT HÁRÍT SOKBA KERÜL		FÉLSZI! A GALLIUM VEGYJELE	
VÁROS (OROSZ)			MONDA HIVATALI MUNKAHELY			
... SUMAC (PERUI ÉNEKESNŐ)			ZOKOG ÜRES MEDERI		RITKA (NÉMET) IZOMKÖTŐ	
KASSÁK L. LAPJA RÓMAI 101			JÉZUS ANYJA FENNÁLLÓ		SPANYOL AUTÓJEL OLLÓS ÁLLAT	
		A VEGY- JELE: AR SODRÁS			CÉGFÉLE (RÖV.) ÁLLAT (NÉMET)	
MOCSÁRI NÖVÉNY			JUTTAT TILTÓSZÓ		RÉGIÓ A NÁTRIUM VEGYJELE	
KIRÁLYI ÜLŐHELY A CICA FARKAI			NŐI NÉV (DEC. 22.) TÖRÖK TISZT (VOLT)			
		ÓTÓRAI ITAL DIES ... HARAG NAPJA		LATIN KET- TŐS BETŰ ABBA AZ IRÁNYBA		A BŐR VEGYJELE MAROS-PAR- TI VÁROS
MELY TÁRGYAT?			GÉSA! HÍM JUH		FOGOLY HAJÍT	
BETŰT VET			FÉNYESEBB A LÁNCNÁL PÁROS ELEM!		A RÁDIUM VEGYJELE FELTÉVE	
			GYORSAN SZALAD ÜRES SZÓ!			
... SVEVO (OLASZ ÍRÓ)	N					L. N. J.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY		FEBRUÁRI ÉVFORDULÓK (1.)										
		1	2	3	P	4	5	A	6	7	8	K
		9				10			11			
12	B	13	14	15	16		17	18		19	20	
21						22			23	24		Z
25					26			27			28	
29				30		31		32			33	
Á		34	35			36	37			38		39
40	41		42			43		44		45	46	
47		48		49		50	51		52			
53			54			55			56			
Z					S			R				Y

VÍZSZINTES: 1. Francia író, 350 éve hunyt el (Jean). 9. Afrikai állam (röv.). 10. Paripa. 11. Üdítő ital. 12. Műfordító, tábori lelkész, 200 éve született (Gyula István). 17. Barát (spanyol). 20. Csont (latin). 21. Imádkoztatok (latin). 22. Huzal. 23. Tiltószó. 25. Agyvérzés (nép.). 26. Akta. 27. Női név (júl. 26.). 29. Római 551. 30. Üres tegez! 31. Konyhakerti gyökér. 33. Szibériai folyam. 34. Menyétféle ragadozó. 37. Királynő (francia). 40. A szebbik nem. 42. Zenei hangsor. 44. A sereg első és hátulsó része! 45. Elnémult tábor! 47. Az itrium és a nátrium vegyjele. 49. Európa-kupa (röv.). 50. Jó a szeme. 52. Férfinév (ápr. 11.). 53. Ringo ... (Beatles-dobos). 55. ... cső (mikroszkóp). 56. Férfinév (dec. 15.). 57. Jogász, festő, 48-as, 200 éve született (János).

FÜGGŐLEGES: 1. Bálna. 2. Feltéve. 3. Feltett szándék. 4. Felső társadalmi réteg. 5. Csüng. 6. Igeképző. 7. Előtag: új. 8. Költő, 150 éve született (Szántóné Ilona). 12. Festő, 300 éve halt meg (Jakab). 13. Eladásra kínál. 14. Holt nyelv. 15. Olaszország NOB-jele. 16. Norvég és spanyol autójel. 18. Erőgép. 19. Arról a helyről. 22. Doktor (röv.). 24. Tojás (német). 26. Ábrahám fia. 27. Amely ideig. 28. Állóvíz. 30. Csavaró. 32. Lusta. 35. Az itrium és a kén vegyjele. 34. Üres tál! 38. Táplálékhoz juttató. 39. Közgazdász, bankigazgató, 200 éve született (Károly). 41. Ömlesztő. 43. Állati fekhely. 45. Üregben lakó, kutyaszzerű éjjeli állat. 48. Angolna (német). 51. Eladandó portéka. 52. Felkel! 53. Jogi író, 150 éve halt meg (Oszkár). 54. Párosan árul! 55. Kettős betű. 56. Orosz helyeslés. L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket 2024. február 15-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Jurij Valentyinovic Trifonov orosz író egyik művének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Távbeszélő készülék – A bor istene a görög mitológiában. 7. Gyilkol – Hamis. 8. Árok – Térrész. 9. A nitrogén, a kálium és a bór vegyjele – NAB. 11. Kissé áztat! – Niellódarab! 12. Mózes öt könyve – Kenőcs, paszta. 14. Rangjelző szó – Üres vár! 15. Mozdékony, virgonc – Egy adott országban használt pénz. 18. Angol diákváros – Hegedű tartozéka. 19. Magyar költő volt (György) – Beteggondozó személy. 22. Részben kavar! – Páratlan sor! 23. Abba az irányba – Fontos irat. 25. Panasz szava – Terehni kezd! 27. Idegen levegő – Spanyol, osztrák és német gépkocsijelzés. 28. Erő rejlik benne – Oxigénmódosulat. 30. Folyadék – Állóvíz. 31. Függetlenül állat – Összenyom, présel.

FÜGGŐLEGES: 1. Fájdalmat okoz – Fatuskó, csutak. 2. A Jupiter egyik holdja – Hálófülke. 3. Bosszús szócska – Kettős betű. 4. Épület – Kést élez. 5. Zöld ásvány – Nem érdekes, fárasztó. 6. Főtlen – Milánói operaház. 10. Sikereséget elismerő szó – „Beszél” a bárány. 13. Nála lentebbi helyről – Püspöksüveg. 16. Franciaországi folyó – Nagyszülő kedvence. 17. Víztelen, foszfáttartalmú ásvány – Vályú, etető. 20. Irodalmi műfaj – Csónak kelléke. 21. Hadapród – Ölel. 24. Jugoszláv diktátor volt (Josip Broz) – Csillagtúra. 26. Vármaradvány – Holland úszónő (Ada). 29. Sürgetőszó – Tömör rész!

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

A JANUÁRI ÉVFORDULÓK (3.)

című pályázat nyertesei:

Bandi Anna,

Szováta, Virág negyed

Személy Béla,

Marosvásárhely, A. Iancu u.

A pályázati rejtvény megfejtése:

MEDICI; SUK; KEISER; KISS; JESZENSZKY; FEYÉR;
SZANDHÁZ; HALÁSZ; ERDŐDY

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek
a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések
a január 26-i
számból:

Ikrek:
Mandarinok

Skandi:
A szépművészetben az ember
kezefeje és szíve egy úton
jár.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Szecesszió, art deco, népművészet – Női lélek, népi formák

Nagyszabású időszaki kiállítás nyílt a Hagyományok Házában

A kiállítás a huszadik század elejének két nagy stílusa – a szecesszió, illetve az art deco – és a népművészet találkozását vizsgálja női alkotók sajátos perspektívájából. Olyan meghatározó női művészek nézőpontján keresztül mutatja be a korszakot, mint Lesznai Anna, a Zsolnay nővérek, Mallász Gitta, Undi Mariska, Lukács Kató vagy Zsindelyné Tüdős Klára, akik mindannyian úttörők voltak a maguk idejében. A tárlat a köz- és magángyűjteményekből kölcsönzött tárgyak mellé a Hagyományok Háza – Magyar Népi Iparművészeti Múzeum tárgyainak bemutatásával új perspektívát kínál a látogatók számára. A kiállítás, amelynek ötletadója és főkurátora dr. Czingel Szilvia, kurátora Úveges Krisztina, június 22-éig látogatható a Hagyományok Háza (Budapest, Corvin tér 8.) nyitvatartási idejében.

Miért gondolta a Stühmer csokoládé- és bonbonkészítő gyár, hogy csokoládédobozait Lukács Katóval terveztetni meg, aki kifejezetten magyar népi motívumokkal, sajátos, stilizált formában készítette el terveit? Hogy találkozott Lesznai Anna a mezőkövesdi népviselettel, és milyen kalandos módon kerültek vissza a munkái az amerikai emigrációja során New Yorkból Hatvanba? Hogyan hatottak a Zsolnay nővérek néprajzi gyűjtései a világhírű zsolnai gyár kerámiáinak díszítőművészetére? Melyik, ma is működő Budapesti kórház betegszobáit és ma

hajléktalanszállóként működő épület belső tereit festette meg Undi Mariska kalotaszegi és mezőkövesdi motívumokkal? Hogyan lett Mallász Gitta a Magyar Állami Népi Együttes jelmeztervezője, és miért kapta meg Tüdős Klárával egyetemben a Világ Igaza kitüntetését? A kiállításban sok izgalmas történet mellett ezekre a kérdésekre is választ kaphatunk.

A kiállított alkotók munkásságának közös pontja, hogy tudatosan fordultak a népművészet kutatása, feldolgozása és megújítása felé. Látásmódjukat, szakmai tevékenységüket izgalmas és reprezentatív tárgyak segítségével eleveníti meg a tárlat, a történetmesélés eszközeivel kibontva életük és a népművészet kapcsolatát.

A művekkel párhuzamosan bemutatják a Hagyományok Háza – Magyar Népi Iparművészeti Múzeum által őrzött tárgyakat is, hogy új perspektívákat kínáljanak a gyűjteményhez, és előtérbe helyezték az ott megjelenő műalkotásokat, művészeket, témákat.

„Gyűjteményes tárgyaink párbeszédbe lépnek a kiállításhoz más köz- és magángyűjteményekből kölcsönzött művekkel, így a közönség számára is láthatóvá válik a kollekció jelentősége. A kiállítás gyűjteményi fókuszában szintén női alkotók vannak, azok a hírnév parasztasszonyok, akik munkásságukkal fontos mérföldköveket raktak le a régi hírnév művészet kutatásában és az új motívumkincs kialakításában. Ilyen volt Király Ilus, Kis Jankó Bori és Csuha Józsefné (Pólik Erzsébet)” – vallják a kiállítás létrehozói.

Fotó: Hrotko Bálint

Hatvan dal versenye az év magyar slágere címért

Kezdődik A Dal 2024

Fotó: MTVA/Csöndör Kinga

Pénteken 21:45-től láthatják a nézők A Dal 2024 előválogatóját, amelyben 60 dalt értékel a megújult zsűri, és kiválasztja az élő show-műsor 40 versenyzőjét. Két új ítéző, Szandi és Németh Alajos Lojzi csatlakozik Ferenczi Györgyhöz és Egri Péterhez. A tét minden korábbinál nagyobb: a győztes a berlini Hansa Studiosban készítheti el lemezét.

A magyar könnyűzenei élet meghatározó televíziós zenei eseménye, A Dal pénteken 21:45-kor extra fordulóval veszi kezdetét. Az előválogatóban idén először 60 előadó, illetve zenekar mérettetheti meg produkcióját. „Évről évre színvonalas pályaművek érkeznek a dalválasztóra. A többkörös előszűrés a garancia arra, hogy csak a legígéretesebb produkciók szerepelnek a képernyőn, élő adásban – fogalmazott korábban Szeleczky Ádám, A Dal 2024 kreatív producere. Ez a műsor kizárólag a dalokról szól, így egy versenyben léphetnek színpadra még pályakezdő és már befutott, ismert zenészek. A dalválasztó több mint egy évtizede támogatja a műfaji sokszínűséget, ez nem lesz másként az idei évadban sem: a lírai, nagy ívű dalok mellett a rock, swing, jazz és pop stílusok is képviselve lesznek.

A versenyzők továbbjutásáról megújult zsűri dönt. Szandi anyai sze-

rettel értékeli majd a produkciókat, Németh Alajos Lojzi szakmai tanácsokat ígér a fellépőknek, Egri Péter belső drukkkal várja az előadásokat, míg Ferenczi György hisz abban, hogy világszínvonalú produkciókat láthatnak. Az előválogatóból továbbjutó 40 dal február 10-től szombatonként 20:35-kor már az élő show-ban mutatkozhat be. A műsor házigazdáit idén is Rókuszfalvy Lili és Fodor Imre. Az összeszokott páros izgatottan várja, hogyan szólalnak majd meg a produkciók profi, színpadi körülmények között. A továbbjutó dalok az elődöntőben crossover feldolgozásban, míg a döntőben szimfonikus verzióban hangzanak el a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara kíséretében. A fordulóban neves zenei szakemberek segítik az előadókat.

A fődíj minden eddiginél értékesebb. A győztes dal előadója Az Év Dala 2024 cím mellett egy teljes lemez elkészítésére nyer lehetőséget a világhírű berlini Hansa Studiosban a stúdió szakembereivel – beleértve a felvételi, keverési és masteringelési munkálatokat. Korábban olyan világsztárok rögzítettek itt albumaikat, mint a U2, az R.E.M., a Depeche Mode vagy Iggy Pop.

A Dal 2024 előválogatója február 2-án 21:45-kor lesz a Dunán.

A Dal 2024 élő show február 10-től szombatonként 20:35-kor lesz a Dunán.

Nyáron kezdődik Nemes Jeles László új filmjének forgatása

Várhatóan nyáron kezdődik az Oscar-díjas Saul fiát és a Napszállta című filmet is jegyző Nemes Jeles László új filmjének forgatása. A magyar-francia-német-brit koprodukcióban készülő, Arva című alkotáshoz jelenleg zajlik a szereplőválogatás.

Az MTI-hez eljuttatott szerdai közlemény szerint a produkció egy 10-13 éves fiút keres a főszerepre, valamint egy 10-13 éves lányt az egyik kiemelt szerepre. Budapesten már folyik a szereplőválogatás, amelyet hamarosan kiterjesztenek vidékre, valamint Erdélyre és Kárpátaljára is.

A közlemény idézi Nemes Jeles Lászlót, aki kiemelte: új filmjében örömmel dolgozna együtt olyan ösztönös, fiatal tehetséggel, akinek ez a szerep szinte a vérében van, és nem akadály az sem, ha eddig még nem volt kamera előtt.

„A családom története miatt különösen fontos nekem ez a film. Évek óta foglalkoztat a második világháború utáni világ, az emberi sorsok titka és útvesztője a huszadik század elnyomó rendszereiben. Egy gyerek szemszögéből különösen érdekes az emberek lelkébe is beszűrődő diktatúra – főleg, ha a gyerek családi története egy görög tragédiára emlékeztet, mint filmünk-

ben. Arra bátorítanék mindenkit, aki érez magában kedvet, erőt, indítást, hogy egy pillanatig se várjon, jelentkezzen a válogatásra, akkor is, ha eddig inkább zárkózott volt! Bizom benne, hogy mihamarabb megtaláljuk a főszereplőt, akire úgy fogok tekinteni, mint egy alkotótársra” – tette hozzá a rendező.

Az Arva története 1957 tavaszán játszódik Budapesten, ahol az emberek alig tértek magukhoz az 1956-os harcokból. Andor, a 12 éves fiú, akit anyja egyedül nevel, azzal a reménnyel nőtt fel, hogy a háborúban eltűnt édesapja egyszer majd visszatér. Egy nap megjelenik egy férfi, aki azt állítja, hogy ő Andor apja, de a fiú nem hajlandó apjának tekinteni az idegent, aki beköltözik hozzájuk. Miközben az anya és a fia közötti szakadék egyre mélyül, a fiú elhatározza, hogy bármi áron, de megmenti családját a férfitől.

Az Arva forgatókönyvét Nemes Jeles László és Clara Royer írta, producere Kemény Ildikó és Száde Ferenc, operatőre Erdély Máttyás, jelmeztervezője Flesch Andrea, hangmestere Zányi Tamás, vágója Politzer Péter, casting directora Zabezsinszkij Éva. A film a Nemzeti Filmintézet támogatásával, a Pioneer Pictures gyártásában valósul meg – áll a közleményben.

Nemes Jeles László

Fotó: Hermann Ildi

Eladási közlemény

A Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal a székhelyén (Marosvásárhely, Dózsa György utca 1-3. szám) **február 15-én 11 órai kezdettel** nyilvános árverésen értékesíti az alábbi cégek ingó javait, a költségvetéssel szembeni adósságuk behajtása céljából:

BOCK FLEISCH KFT., adószám 39984734:

– 1,4 méteres kicsi hűtővitrin, kikiáltási ár 1.287 lej + héa; 1,4 méteres hűtővitrin, 1.287 lej + héa; 3 méteres hűtővitrin, 1.719 lej + héa (negyedik árverés).

NACTO KFT., adószám 37958283:

– 2006-os, benzines Dacia Logan személygépkocsi, alvázszáma UU1LSDJH36694853, a motor szériaszáma 020299131, rendszáma MS-22-RAX, euro 3-as, nagyon leromlott állapotban, nem működőképes, kikiáltási ár 1.235 lej + héa (negyedik árverés).

BTL DUO KFT., adószám 30808084:

– MTH (AKO) típusú fagyasztó, leltári száma 169, kikiáltási ár 9.600 lej + héa; hűtőkamra (RV-85X235-2457039), leltári száma 171, kikiáltási ár 9.600 lej + héa; konvekciós sütő (MKNFKGCOD215T0041), leltári szám 111, kikiáltási ár 9.000 lej + héa; konvekciós sütő (MKNFKGCOD215T0041), leltári szám 112, kikiáltási ár 15.600 lej + héa; Skytek klímarendszer, leltári száma 120, kikiáltási ár 53.550 lej + héa; hűtőkamra (INCOLD 2457045-RV-130X353), leltári száma 172, kikiáltási ár 9.600 lej + héa; MTH (AKO) típusú fagyasztó (2457044RV 120X241), leltári száma 170, kikiáltási ár 9.600 lej + héa; konvekciós sütő (MKNFKGCOD115T0054), leltári szám 166, kikiáltási ár 16.950 lej + héa; konvekciós sütő (MKNFKGCOD115T0054), leltári szám 167, kikiáltási ár 16.950 lej + héa; konvekciós sütő (MKNFKGCOD215T0041), leltári szám 168, kikiáltási ár 16.950 lej + héa; elszívóberendezés, leltári száma 60, kikiáltási ár 12.300 lej + héa; videó-megfigyelőrendszer, leltári száma 155, kikiáltási ár 24.000 lej + héa; központi elszívó, leltári száma 102, kikiáltási ár 1.950 lej + héa; negyedik árverés.

DCM SHINE CLEAN KFT., adószám 34116264:

– 2010-es Peugeot Partner haszonjármű, alvázszáma VF3GC9HWCAN540962, 1560 köbcéntis, dízel, 55 kW-os, működőképes, kielégítő külalakkal, 192.037 km-ben, rendszáma MS-14-WUW, kikiáltási ár 17.809 lej + héa (első árverés).

MILANFIL RENT KFT., adószám 39429670:

– benzines, 2003-as Ford Focus személygépkocsi, alvázszáma WF0MXXGCDM3S05590, rendszáma MS-16-WKT, 192.593 km-ben, kézi kapcsolós, euro 4-es, nincs műszaki vizsgálata és biztosítása, karcolt, horpadt, néhány hónapja nem volt megindítva, kikiáltási ár 7.250 lej + héa; 2002-es benzines Volkswagen Golf személygépkocsi, alvázszáma WWWZZZ1JZ2W075990, rendszáma MS-12-ZMR, euro 4-es, 344.000 km-ben, nincs műszaki vizsgálata és biztosítása, a karosszéria több helyen behorpadt, jobb oldali ablaka kitört, rozsdafoltok és karcnyomok vannak rajta, öt-hat hónapja nem volt megindítva, kikiáltási ár 4.790 lej + héa (első árverés).

COUNTRY SPECIAL BAKERY KFT., adószám 39749160:

– fehér, 2020-as, kétajtós, kétüléses Dacia Dokker (SD08DS modell), 55 kW-os, 1461 köbcéntis, alvázszáma UU1F6720964971688, a motor szériaszáma 021048746, rendszáma MS-15-SJC, kikiáltási ár 45.716 lej + héa (első árverés).

CityTV

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS

KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as

a DIGI hálózatban

Str. REPUBLICII Nr.4/I.

(aproximativ 300m în direcția 7 Noiembrie)

Kedves vásárlóink!

Ezúton szeretnénk tudatni önökkel, hogy a MEDI-STORE GYÓGYÁSZATI SZAKBOLT február 1-jétől új székhelyre költözött, a Köztársaság utca 4. szám alá. (67707)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ kitűnő barack-, szilva- és alma-pálinka. Ára: 30-40 lej/liter. Eladó fehér- és vörösbor, ára 12 lej/liter. Tel. 0745-582-471. (21840-I)

ELADÓ telek, szemes törökbúza, használt tévé olcsón, viaszprés. Érdeklődni a 0265/314-488-as telefonszámon. (Czirjék Mihály, Marosvásárhely, Cetinei u. 15. sz.) (21949)

VÁSÁROLNÉK 40 árnál nagyobb teleket Marosvásárhely 15 km-es körzetében. Tel. 0723-524-737. (21965-I)

ELADÓ kihúzható négyszemélyes ebédőasztal négy kárpított székekkel, egy kétajtós ruhásszekrény és egy régi Möve férfikerékpár. Tel. 0365/410-987. (21973-I)

ELADÓ új, kétszemélyes kripta Iklanon, fürdőszobaszekrény, cipőtartó, ruhásszekrény, ágyneműtartós kihúzható kanapé. Tel. 0770-132-339. (21983-I)

ELADÓ kemény tűzifa. Tel. 0759-678-112. (20868-I)

ELADÓ színes tévé, gyermekágy csinálatott matraccal, gyermekjáróka, Zenit-E fényképezőgép, műanyag hordók, női, férfi-, gyermektélifabátok, bőrkabátok, antik szobabútor, elektromos hűtőtáska. Vállalok bevásárlást, gyermekgondozást. Tel. 0771-358-916. (22010-I)

LAKÁS

ELADÓ felújított, üres kétszobás tömbházlakás Marosvásárhelyen, a Koós Ferenc utca 10/20. szám alatt. Ára: 64.000 euró. Tel. 0722-749-654, 14-19 óra között. (21777-I)

ELADÓ 3 szobás, földszinti tömbházlakás az Unirii negyedben. Tel. 0741-224-592. (21872)

KIADÓ hosszú távra bútorozatlan 2 szoba-összkomfort a Kövesdombon, a Godeanu utcában. Tel. 0365/804-354. (21970)

ÉLETJÁRADÉKKAL lakást vásárolok. Tel. 0743-758-339. (p.-I)

TÁRSKERESÉS

57 ÉVES, független, fiatalos, szimpatikus hölgy társát keresi komoly kapcsolatra 55-65 év közötti férfi személyében. Levelet várok a szerkesztőség 72-es szobájába „Hóvirág” jellegre. (22004-I)

MINDENFÉLE

EGYEDÜLÁLLÓ, segítségre szoruló idős személy gondozását vállalom lakásszerződéssel. Előnyben a Kárpátok sétányon, a November 7. negyedben és a Kornisa negyedben lakók. Tel. 0757-113-585. (21863-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0743-762-388, 0744-221-318, 0792-767-611, 0792-767-658, István. (21731)

SZAKEMBER vállal bádogosmunkát, tetőjavítást, meszelést, vakolást, kerítéskészítést, tetőjavítást. Tel. 0743-762-388, 0744-221-318, 0792-767-611, 0792-767-658, Csaba. (21731)

SZAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást, tetőjavítást, meszelést. Anyagot biztosítunk. Vassal is dolgozunk, hegesztünk, vaskeletést készítünk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0743-762-388, 0744-221-318, 0792-767-611, 0792-767-658, István. (21731)

FAKIVÁGÁST, fametszést, permetezést, ágelhordást, faültetést vállalunk. Tel. 0770-621-920. (21897-I)

RADIO KOKO

ONLINE STREAMING

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

rádió
fața
Maroszek

Marosvásárhely **88.0**

Segesvár **104.3**

Szászrégen **94.7**

Szováta **102.0**

mediatör

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (67722-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (-I)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. (21712-I)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása, szúnyogháló, rolók rendelésre. Tel. 0771-383-725. (20527)

KÉSZÍTÜNK gránitból, mozaikból sírkeretet, kriptát, fedlapot stb., és vállaljuk sírok javítását. Elérhető árak, részletre is. Tel. 0770-873-809. (21756-1)

TÉVÉ-, MOSÓGÉPJAVÍTÁS a kliens lakásán. Tel. 0740-527-205. (21904-1)

CÉG régi házak teljes felújítását vagy bontását, valamint villanszerelést vállal. Tel. 0774-574-527. (21897-1)

VÁLLALOK szobafestést, mázolás, csempézést, szalagparkettázást, ajtóablak beépítést, lakásfelújítást stb. Tel. 0740-542-957. (21988-1)

TAKARÍTÁST vállalkoz. Tel. 0759-456-768. (21991)

KERTET bérelnek. Tel. 0759-450-871. (21996-1)

58 ÉVES NŐ beteg gondozást vállal. Tel. 0770-663-571. (21999)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, esőcsatorna-javítást, cserép kicserélését, belső ajtók felszerelését, festést stb. Tel. 0743-512-168. (22015)

KIÜRESÍTÜNK tömbházlakást, magánházat, elszállítjuk a szemetet, fát, ruhát, üveget stb. Tel. 0747-816-052. (22015)

MEGEMLEKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk február 2-án a szeretett feleségre, édesanyára, nagymamára, a nyárárdgálfalvi **KERESZTESI MAGDÁRA** halálának 13. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (22001)

RÉSZVÉNYILVÁNÍTÁS

Szomorú szívvel búcsúzzunk **TORDAI TÜNDE TEKLA** színművésznőtől. Őszinte részvételünk a családnak. Nyugodj békében! Nagynénje, Eszter, unokatestvérei: Inke és Zoli, valamint azok családja. (21975-1)

Mélységes szomorúsággal értesültünk nagyon szeretett unokatestvérem és jó barátom, **FARKAS ZOLTÁN** elhunytáról. Kedves **ZOLI**, nyugodj békében! Őszinte részvételünk a családtagjainak. Zrínyi Gábor és családja. (-1)

„Közel van az Úr a megtört szívűkhöz és megsegíti a sebhedt lelkeket.” (Zs. 34,19)
Megrendülten búcsúzzunk **FARKAS ZOLTÁN** barátunktól. Gyászoló szeretteinek vigasztalódást kívánunk: Endre és Eszti, Juli, Alpár, Erzsike és Gusztó. (22017-1)

MEGEMLEKEZÉS

Eltávozásának a 47. évfordulóján nővére, barátai és családtagjai szeretettel emlékeznek **PÉNZES GYÖRGYRE**. Szívünkben örökre őrizzük drága emlékedet!
Pénzes Anna-Panni. (21982-1)

Az élet csendesen megy tovább, de szerető emléked elkísér egy életen át.

Fájó szívvel emlékezünk 2016. február 2-ára **FARKAS ILONA** szül. Csiszér halálának 8. évfordulóján. Emlékét szeretettel őrzi férje, veje, menyei és unokái. (21971-1)

Szomorú szívvel és sok szeretettel emlékezünk február 2-án a drága jó feleségemre, **FÁBIÁN KLÁRÁRA** szül. Bartha halálának második évfordulóján. Nem múló az emlékezet, felejteni nem lehet. Drága feleségem, míg élek, szívemben őrzöm emlékedet. Emlékét őrzi férje, Károly, fia, menyje, unokája, Nicole és keresztfia, Tamás. (p.-1)

Február 2-a egy szomorú nap számunkra. Már 26 éve búcsú nélkül itthagyt drága gyermekünk, **BAKK JÓZSEF LORÁND**. Az emléke legyen áldott és nyugalma csendes! Szerető szülei és testvére, Andrea a családjával. (22000-1)

Az idő nem tudja eltörölni azt a hiányt és fájdalmat, ami a lelkeket nyomja most, hogy öt éve **KOVÁCS ATTILA** eltávozott az élők sorából, maga után hagyva egy úrt a szívemben. Örökre a lelkeembe zártalak, emléked legyen áldott, nyugodj békében! Vali, aki hosszú évekig nehéz szenvedésben melletted volt. (22011)

„A halállal a létnek nem szakad vége, emlékezz rá, s veled marad örökre.”
Február 2-án emlékezünk és emlékeztetünk id. **KLÓSZ BÁLINT** ny. tanárra halálának 4. évfordulóján. Akik ismerték és tisztelték, egy percre kegyelettel gondoljanak rá. Szerettei. (22003-1)

Fájó szívvel emlékezünk február 3-án a marosszentgyörgyi **SZÉKELY FERENCRE** halálának harmadik évfordulóján. Szép emléke örökké közöttünk él, aggódó szeretetét szívünkben őrizzük. Nyugodjon békében!
Szerettei. (21899-1)

Nem szeretem az őszt!

Harminc év telt azóta, hogy szeretett édesapámat, fogarasi **LÉSZAI FERENCZET**, az Erdélyt el nem hagyó magyar huszártisztek közül utolsóként, 1993. november 15-én magához parancsolta a legnagyobb Úr. Távozásával eltűnt egy kor utolsó élő tanúja. 1913-ban született Kolozsváron, Magyarországon, 1944-ben a századával az aranyosegerbegyi harcokban védte a hazáját, majd 1949-től elviselte a népi diktatúra összes gonoszságát. Egy pillanatra sem engedett sem csábításnak, sem kényszernek – amiért cserébe járt 19 év kényszerlakhely, némi börtön tolvajok és gyilkosok között, és egy életen át tartó megadhatatlan adósság a felesége iránt, aki gyermekorvos lett volna, ha el nem távolítják az orvosi egyetemről, csak azért, mert harmadéves hallgatóként férjhez ment ahhoz, akit megszeretett. Lehet, hogy még vannak, akiknek az emlékezetében él. Ha rá gondoltok, köszönöm.

Húsz éve, hogy drága testvéremet, fogarasi **LÉSZAI GÁSPÁR ZSIGMONDOT** 2003 októberében az ősz, a rozsdázó erdők leveleivel együtt, magával vitte. Hiánya olyan nagy, hogy néha mintha fizikailag is fájna. Gyermekai szívében megmaradtak szerető édesapjuk kedves vonásai, annak az arca, aki már soha nem lesz 45 évesnél idősebb. A barátai, volt munkatársai, taxisok, építészek tudják, hogy nem csak őt kedvelték az emberek – ő is nagyon szerette őket, akárcsak nemzetét, szülőföldjét, Marosvásárhelyt, Kolozsvárt, Erdélyt... Sok más mellett ez is hozzájárul ahhoz, hogy *nem felejtünk el!* (21962)

ELHALÁLOZÁS

Szomorúan tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, nagytata és testvér, az igaz barát, tisztelt munkatárs, szomszéd és ismerős, **SZÁSZ GÉZA** az Imatex volt mestere 86 éves korában elhunyt. Búcsúztatását egy későbbi időpontban tartjuk. Gyászoló családja: három gyermeke, öt unokája és húga, hozzátartozóikkal. (22002-1)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, dédmama, anyós, testvér, jó szomszéd, a gyergyószentmiklósi születésű **özv. GYÖRGY ROZÁLIA** szül. Portik életének 89. évében csendesen megpihent. Szeretett halottunk temetése február 2-án, pénteken 13 órai kezdettel lesz a katolikus sírkertben, római katolikus szertartás szerint. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Gyászoló szerettei. (22009-1)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a drága férj, apa, nagypapa és dédnagypapa, **DÉZMÁSI JÁNOS** 94 éves korában elhunyt. Temetése február 3-án, szombaton 14 órakor lesz a marosvásárhelyi katolikus temetőben. Nyugodjon békében!
Szerető családja. (22022)

„Elementem tőletek, nem tudtam búcsúzni, nem volt időm arra, el kellett indulni. Szívetekben hagyom emlékeim. Ha látni szeretnétek, nézzetek fel az égre.”
Mély fájdalommal tudatjuk, hogy **BOLDIZSÁR FERENCZ** életének 66. évében eltávozott az élők sorából. Emlékét szívünkben őrizzük. Búcsúzik tőle szerető családja: felesége, három gyermeke, három menyje, négy unokája, testvére, szomszédai és barátai. (22021)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett, jó édesapa, testvér, após, nagytata, apatárs, sógor, barát, ismerős, **FARKAS ZOLTÁN** 2024. február 1-jén, életének 72. évében megszűnt élni. Drága halottunk temetése február 5-én 13 órakor lesz, református egyházi szertartás szerint, a nagy kórház mögötti sírkertben. A virasztásra február 4-én 17 órától kerül sor a temető ravatalozójában (Vili temetkezési központ). Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (-1)

Kétszázegy évvel ezelőtt született költőnk, Petőfi Sándor életpályája emlékére a Maros Művészegyüttes izgalmas időutazásra hívja a közönségét a János vitéz mesejátékkal, Novák Ferenc „Tata” rendezésében.

A János vitéz több mint százötven esztendeje a gyerekek, felnőttek egyik legkedvesebb olvasmánya. Hogyan lesz Kukorica Jancsiból János vitéz, miképp győzi le a zsványokat, boszorkányokat, óriásokat, hogyan szabadítja ki a francia királylányt a török karmaiból, legfőképpen: hogyan találja meg elveszett lluskáját és nyeri el az örök boldogságot?

Az elbeszélő költemény két legfőbb üzenete a mai gyerekek számára, hogy az élet legfontosabb vezérlőelve a szeretet, és hogy tetteinek következményeit mindenkinek vállalnia kell. Ahogy Kukorica Jancsi is tette, amikor elveszítette a nyáját.

Dátum: 2024. február 5., 19 óra.

Helyszín: a Maros Művészegyüttes előadóterme.

Jegyvásárlás: előzetes helyfoglalás szükséges hétköznap 8-16 óra között a 0757-059-594-es telefonszámon.

Nyilvános a 8. Székelyföldi Grafikai Biennálé pályázata, a G8 felhívása elérhető a hazai és nemzetközi szakma számára. A G8 javasolt témaként az egyensúly fontosságára és ezzel szemben a hiányának kérdéseire fókuszál.

További részletek: gbiennial.ro/hu/nyilvanos-a-8-szekelyfoldi-grafikai-biennale-palyazata/